

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ИНСТИТУТ ЗА СТОЧАРСТВО
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

МОНОГРАФИЈА

1952–2017

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ
ИНСТИТУТ ЗА СТОЧАРСТВО

МОНОГРАФИЈА

ЈУБИЛЕЈ
1952–2017

**УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ
ИНСТИТУТ ЗА СТОЧАРСТВО**

**МОНОГРАФИЈА
65 ГОДИНИ ЈУБИЛЕЈ
1952–2017**

Издавач:

Институт за сточарство - Скопје

За издавачот:

Проф. д-р Родне Насова

Главни и одговорни уредници:

Проф. д-р Наташа Ѓорговска

Проф. д-р Мирјана Менковска

Уредувачки одбор:

Проф. д-р Боне Палашевски

Проф. д-р Васил Костов

Проф. д-р Недељка Николова

Проф. д-р Никола Пациновски

Доц. д-р Тошо Костадинов

Доц. д-р Наташа Матева

Доц. д-р Весна Левков

Доц. д-р Елена Ефтимова

Лектура на македонски:

Ивана Кузманоска

Графичко обликување:

Маја Манеска

Бобан Аврамоски - Македон

КОНТУРА

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

061.6:636(497.711)"1952/2017"

МОНОГРАФИЈА : 65 години јубилеј : 1952-2017 / [уредници Наташа Ѓорговска, Мирјана Менковска]. - Скопје : Институт за сточарство, 2017. - 83 стр. : фотографии ; 30 см

ISBN 978-9989-9688-4-6

а) Институт за сточарство (Скопје) - 1952-2017 - Јубилеј

COBISS.MK-ID 103078666

КОН 65-ГОДИШНАТА

Институтот за сточарство годинава прославува 65 години од своето постоење. Тој денес дејствува во состав на интегрираниот Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и како негова организациона единица врши научноистражувачка, апликативна и образовна дејност.

Научноистражувачката дејност на Институтот има цел да се унапредат сточарското производство и гранките поврзани со него во Република Македонија. Институтот работи на координација и реализација на идентификацијата, контролата на производните и репродуктивните својства, водење матично книговодство и тестирање, евалуација и контрола на квалитетот на крмите за сите видови и категории домашни животни. Дејноста на Институтот е насочена и кон интродукција на нови и неконвенционални извори на хранливи материи и нивно тестирање во практичната исхрана. Исто така, спроведува

активности насочени кон преработка и доработка на анимални производи. Во Институтот се спроведуваат и истражувања поврзани со квалитетот на водата, како животна средина на рибите и продуктивноста на живиот свет во неа.

Монографијата што ја издаваме по повод 65-годишнината е свечено издание во кое е прикажана, покрај научноистражувачката, образовната и издавачката дејност, и посебната заложба на вработените во Институтот врз чиј труд и ентузијазам се темели денешниот успех.

Како резултат на сите споменати активности, Институтот за сточарство овој јубилеј го дочекува како високо развиена научно-образовна институција која бележи успех во научноистражувачката, апликативната, високообразовната и издавачката дејност.

Денес во него работат дванаесет доктори на науки, кои исто така се и наставници на последипломските студии по сточарство и рибарство, и шест виши лаборанти.

Со особена чест и задоволство го поздравувам овој јубилеј, 65-годишнина на Институтот за сточарство како единица на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Институт за сточарство, Скопје
проф. д-р Родне Настова, директор

СОДРЖИНА

I За монографијата на Институтот за сточарство, посветена на неговиот јубилеј	5
II Краток преглед на развојот на Институтот за сточарство	9
III Организациска поставеност на Институтот во изминатиот период	13
IV Сегашна организациска поставеност на Институтот за сточарство	15
V Управување и раководење со Институтот	19
VI Материјално-техничка база за работа на Институтот	23
VII Дејности на Институтот за сточарство	31
1. Научноистражувачка дејност	32
2. Апликативна дејност	34
3. Образовна дејност	39
4. Издавачка дејност	42
VIII Научноистражувачки кадар на Институтот во изминатиот период	43
IX Сегашен научноистражувачки кадар на Институтот	47
X Биографија на сегашниот научен кадар на Институтот	49
XI Сегашен стручен и административно-технички кадар на Институтот	73
XII Финансирање на Институтот	75
XIII Соработка на Институтот со други сродни институции	77
XIV Одликувања на Институтот	81

**ЗА МОНОГРАФИЈАТА НА
ИНСТИТУТОТ ЗА СТОЧАРСТВО,
ПОСВЕТЕНА НА НЕГОВИОТ ЈУБИЛЕЈ**

Оваа Монографија се издава по повод одбележувањето на 65-годишнината од основањето и работата на Институт за сточарство при УКИМ.

Во Монографијата накратко е прикажан хронолошкиот развој на Институтот од неговото формирање до денес, неговата мисија и достигнувањата на полето на научноистражувачката, апликативната и, во поново време, образовната дејност.

Монографијата ги опфаќа следниве поглавја:

– **Краток хронолошки преглед на развојот на Институтот**, во кој накратко се наведени етапите во развојот на Институтот од основањето до денес, со сите трансформации на организационо и работно ниво.

– **Сегашна организациска поставеност на Институтот**, ја прикажува сегашната организациска состојба на Институтот.

– **Управување и раководење на Институтот**, каде што се дадени поранешните форми на раководење на Институтот и сегашните органи на управување и раководење: Научниот совет, институтската управа и директорот.

– **Материјално-техничка база за работа на Институтот**, ги опфаќа објектите, просторите и лабораториите со кои располага Институтот и во кои се одвива целокупната дејност на Институтот.

– **Дејности на Институтот за сточарство**, ги наведува дејностите на Институтот вклучени во неговата работа: научноистражувачката, апликативно-стручната, образовната и издавачката дејност.

– **Научноистражувачки, соработнички, административен и останатиот кадар на Институтот**, ја наведува состојбата со кадарот на Институтот од формирањето и сегашниот состав на научноистражувачкиот, соработничкиот, административниот и останатиот кадар на Институтот.

– **Биографија на сегашниот научноистражувачки и соработнички кадар на Институтот**, во која се презентирани биографиите на членовите на сегашниот состав на научноистражувачкиот кадар на Институтот.

– **Финансирање на Институтот**, ги прикажува изворите на финансирањето на работата на Институтот.

– **Соработка на Институтот со други организации**, каде што е дадена соработката што Институтот ја остварува со ресорните министерства и многубројни сродни и други научни институции од земјата и од странство, заради поуспешно извршување и унапредување на својата работа.

– **Одликувања на Институтот**, каде што се наведени одликувањата, пофалниците и благодарниците што Институтот ги има добиено за успехите во својата работа и остварената соработка со други институции.

Научноистражувачки, соработнички, административен и останатиот кадар на Институтот за сточарство

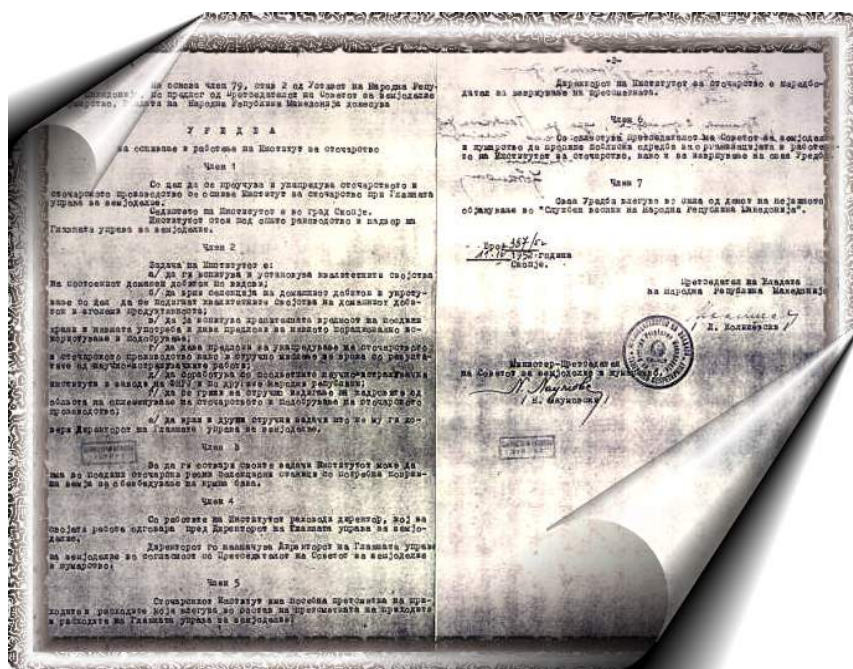

КРАТОК ПРЕГЛЕД НА РАЗВОЈОТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СТОЧАРСТВО

Институтот за сточарство е формиран на 11.4.1952 година со Уредба на Народното собрание на Народна Република Македонија, прогласена со Указ на тогашниот претседател на Владата на Република Македонија, Лазар Колишевски. Во зависност од приоритетите и тенденциите во развојот на македонското општество, Институтот поминал низ повеќе етапи во својот развој.

Етапите на развојот на Институтот за сточарство, неговата организациска поставеност, кадарот и дејноста се опишани поподробно во Монографијата публикувана од страна на Институтот во 2002 година, по повод 50-годишнината од неговото постоење.

Првата етапа (1952–1960) го опфаќа периодот од основањето на Институтот како Завод за сточарство до неговото вклучување во сточарската насока при Земјоделскиот факултет во Скопје. Оваа етапа од дејноста на Институтот се одликува со недостиг на стручен кадар, опрема и на простории. Институтот располагал со скроман број на стручен кадар (10 агрономи и 4 земјоделски техничари), кои не биле подготвени за научна работа, поради што Институтот во овој период настојува да оспособи соодветен кадар за научната работа.

Втората етапа (1960–1978) го опфаќа периодот на поврзувањето на Институтот со Земјоделско-шумарскиот факултет, кога со Одлуката бр. 01-2246/60 донесена од страна на факултетскиот совет, Заводот за сточарство е ставен под надлежност на Факултетот како установа со самостојно финансирање.

Третата етапа (1978–1989) го опфаќа периодот на интеграцијата на сите институции што се занимавале со проблематиката од областа на сточарското производство во Република Македонија (сточарската насока при Земјоделскиот факултет, дел од Институтот за сточарство и ветеринарство и Заводот за рибарство) во една основна организација – ООЗТ Институт за сточарство во состав на РО Земјоделски факултет. Оваа реформа е

спроведена во 1978 година. Дејностите на Институтот биле дефинирани во три основни правци: наставна, научна и апликативна, од кои доминантно место заземала наставната дејност.

Четвртата етапа (1990–2002) го опфаќа периодот по дезинтеграцијата на Институтот од РО Земјоделски факултет, кога на почетокот на 1990 година Институтот за сточарство почнува да работи како работна единица на РО Земјоделски институт, со две основни дејности: научна и апликативна.

Согласно Законот за научноистражувачка работа, во 1995 година Институтот повторно го стекнува правото да се регистрира како научна институција, под името Јавна научна установа „Институт за сточарство“ - Скопје. Исполнувајќи ги условите да се организира како научноистражувачка организација, обезбедувајќи пет доктори на науки, врз основа на член 357 од Законот за здружен труд, а во врска со член 16 став 1 од Законот за научноистражувачка дејност („Службен весник на РМ“ бр. 16/85), Собранието на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Институт за сточарство Д.О.О. со П.О. Скопје, на седницата одржана на 27.7.1995 година ја донесе **Одлуката за организирање на Институтот за сточарство како научноистражувачка организација, во рамките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.**

Како резултат на усогласувањето на актите, организацијата и работата на Институтот со одредбите на Законот за научноистражувачка дејност, Министерството за наука на Република Македонија, врз основа на член 63 став 2 од Законот за научноистражувачката дејност („Службен весник на РМ“ бр. 13/96), донесе Решение дека Институтот за сточарство ги исполнува условите за стекнување својство на јавна научна установа. Со донесувањето на ова Решение, потпишано од страна на тогашниот министер за наука д-р Аслан Селмани, Институтот за сточарство се запиша во Регистарот на научни установи под водство на Министерството за наука како **јавна научна установа** под регистарски број 12.

Петтата етапа (2002 до денес) го одбележува забрзаниот развој на Институтот во однос на усовршување на своите научни кадри, подобрување на материјалната база и зголемување на својата дејност како научна организација.

Со реорганизацијата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, од 2009 година, Институтот за сточарство влегува во составот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ како една од неговите организациони единици, под назив УКИМ Институт за сточарство – Скопје.

**ОРГАНИЗАЦИСКА
ПОСТАВЕНОСТ НА
ИНСТИТУТОТ ВО
ИЗМИНАТИОТ ПЕРИОД**

Во изминативе 65 години Институтот претрпел повеќе реорганизации, па соодветно на тоа неговата организациска поставеност поминала низ неколку етапи:

1. Во периодот 1952–1960 година, Институтот (тогашен Завод за унапредување на сточарството) располагал со скромен број на кадар, односно вкупно 10 агрономи и 4 земјоделски техничари, без некое поголемо искуство во научната работа. Од 1955 година се стекнува со опитно стопанство во с. Сингелиќ и високопланинско пасиште „Божина“ на Шар Планина.

2. Во 1960 година, Заводот поминува во надлежност на Земјоделско-шумарскиот факултет, како установа со самостојно финансирање. При оваа реорганизација Заводот ги губи опитните стопанства.

3. Со реформите во 1978 година настанува интеграција на сточарската насока при Земјоделскиот факултет, Заводот за унапредување на сточарството и делот сточарство од Институтот за сточарство и ветеринарство, со што се оформува ООЗТ Институт за сточарство во рамките на РО Земјоделски факултет, како една од осумте основни организации на здружен труд (ООЗТ).

4. При одвојувањето на наставната од научната дејност, односно на РО Земјоделски факултет, во 1989 година се формирале три организации: Земјоделски факултет, Земјоделски институт и Факултетско земјоделско стопанство – Трубарово. Притоа, научните работници и поголемиот дел од техничкиот и административниот кадар од ООЗТ Институт за сточарство се организирале како работна единица во рамките на Земјоделскиот институт.

5. Во 1990 година работната единица се издвоила од Земјоделскиот институт и се формирала како самостојна организација – ДОО Институт за сточарство.

6. Во 1995 година, согласно новиот Закон за научноистражувачка работа, ДОО Институт за сточарство се пререгистрирал во јавна научна установа – ЈНУ Институт за сточарство.

Организациската поставеност на Институтот била конципирана така што да може функционално да одговори на сите обврски што произлегуваат од научната дејност на Институтот, од овластувањата добиени од државата и од апликативната соработка на Институтот со сточарските субјекти во државата.

7. Врз основа на Законот за научноистражувачка дејност („Сл. весник на РМ“ бр. 46/08, со дополнувањата и измените), Законот за високо образование („Сл. весник на РМ“ бр. 35/08, со дополнувањата и измените), Законот за јавни службеници („Сл. весник на РМ“ бр. 52/10 и бр. 36/11), Законот за работни односи („Сл. весник на РМ“ бр. 16/10) и Правилникот за внатрешни односи и работење на Институтот (Универзитетски гласник бр. 134/09), со Одлука на Советот на Институтот, донесена на неговата 24-та седница одржана на 29.4.2011 година, беше донесена нова организација и систематизација на работните места, заснована на сегашните и идните потреби утврдени со плановите за развој и програмата за работа на Институтот.

IV.

**СЕГАШНА ОРГАНИЗАЦИСКА
ПОСТАВЕНОСТ НА ИНСТИТУТОТ
ЗА СТОЧАРСТВО**

Согласно Правилникот за внатрешната организација на Институтот за сточарство, донесен на 1.4.2016 година, организациони единици на Институтот се:

- **Центрите**
- **Стручната и административна служба.**

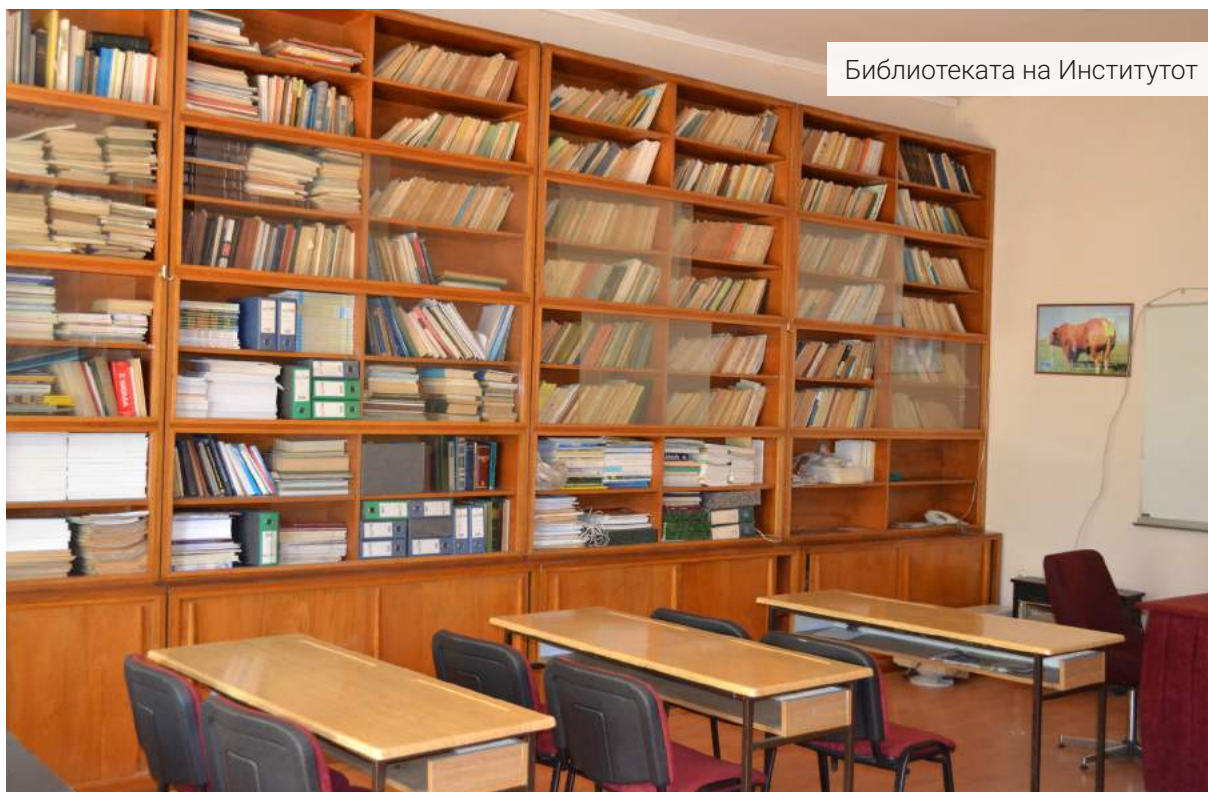
Центрите се основни организациони единици кои се основани заради остварување на научноистражувачката, високообразовната и апликативната високостручна дејност во областите на сточарството, рибарството, пчеларството, исхраната, агропретприемаштвото и во други сродни научноистражувачки подрачја. Во состав на Институтот се организирани следниве центри:

- Центар за сточарство
- Центар за рибарство
- Центар за исхрана и преработка на хранителни производи
- Центар за агропретприемаштво.

Стручната и административна служба е основана заради вршење на стручните, административните, правните, техничките и општите работи во Институтот, и претставува дел од интегрираната Стручна и административна служба на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Библиотека на Институтот

Библиотеката учествува и дава свој придонес во креирањето на политиката на библиотечното работење во рамките на интегрираниот библиотечен систем на Универзитетот.

Библиотеката на Институтот

ОРГАНОГРАМ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СТОЧАРСТВО

ИНСТИТУТ ЗА СТОЧАРСТВО

ОРГАНИ

Научен совет

Институтска управа

Директор

ОРГАНИЗАЦИОНИ ЕДИНИЦИ

*Центар
за сточарство*

*Центар
за рибарство*

*Центар
за исхрана
и преработка
на хранителни
производи*

*Центар за
агропретприемаштво*

*Стручна и
административна
служба*

V.

**УПРАВУВАЊЕ И
РАКОВОДЕЊЕ СО
ИНСТИТУТОТ**

Од формирањето до денес, Институтот, зависно од законските одредби и прописи, поминал низ неколку форми на управување – од Работна заедница во периодот на неговото формирање како највисок самоуправен орган во Заводот за сточарство, преку Научниот совет кој го сочинувале научните работници и асистентите на Заводот и Факултетот, Управниот одбор и директорот на Заводот, а со него раководеле повеќе директори.

ДИРЕКТОРИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СТОЧАРСТВО И НЕГОВИТЕ ОРГАНИЗАЦИОНИ ФОРМИ ОД НЕГОВОТО ОСНОВАЊЕ ДО ДЕНЕС

1. ДИРЕКТОРИ НА ЗАВОДОТ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА СТОЧАРСТВОТО

инж. Смиле Смилевски	редовен професор на Земјоделскиот факултет
д-р Благој Васков	редовен професор на Земјоделскиот факултет
д-р Атанас Георгиев	редовен професор
д-р Јордан Шокаровски	редовен професор
инж. Душка Лазаревска	асистент

2. ДИРЕКТОРИ НА ООЗТ ИНСТИТУТ ЗА СТОЧАРСТВО ПРИ ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

д-р Ристо Илковски	редовен професор на Земјоделскиот факултет
д-р Жарко Маџиров	редовен професор на Земјоделскиот факултет
д-р Ташко Токовски	редовен професор
д-р Кирил Филев	редовен професор

Согласно Правилникот за внатрешните односи и работењето на Институтот за сточарство, донесен на 13.5.2009 година, органи на управување и раководење со Институтот се:

- Научниот совет
- Директорот
- Институтската управа.
- **Научниот совет** е орган на управување кој го сочинуваат научни работници од Институтот со научно-наставни звања.

Директорот е раководен орган на Институтот. Тој го застапува и го претставува Институтот во земјата и во странство, во согласност со Статутот на Универзитетот и Правилникот за внатрешните односи и работењето на Институтот.

Институтската управа е орган на управување на Институтот.

3. ДИРЕКТОРИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СТОЧАРСТВО ОД НЕГОВОТО ПОВТОРНО ОСНОВАЊЕ КАКО НАУЧНА ИНСТИТУЦИЈА ОД 1995 ГОДИНА ДО 2017 ГОДИНА

Проф. д-р Кирил Филев,
во периодот од 1989 до повторното регистрирање
на Институтот како научна установа во 1995 година

Д-р Апостол Цилевски,
научен соработник
(1995–1999)

Д-р Боне Палашевски,
виш научен соработник (1999–2003),
научен советник (2003–2010)

Д-р Васил Костов,
научен советник
(2010–2016)

Д-р Родне Насова,
научен советник
(2016–денес)

VI.

**МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКА
БАЗА ЗА РАБОТА НА
ИНСТИТУТОТ**

Институтот за сточарство располага со поголем број објекти кои се доволни како експериментална база за идните постдипломци да можат да ги изведуваат своите истражувања и да добијат релевантни лабораториски и експериментални резултати. Два од нив се во Скопје (Градски парк и Автокоманда), два во Битола (објект и експериментален објект), еден во Струга (Мрестилиште за ладноводни риби – с. Шум), еден во Нов Дојран (Мрестилиште за топловодни риби) и еден во Маврово (Мрестилиште за ладноводни риби).

Институтот располага со следните **деловни објекти**:

1. Зграда (Градски парк)

Адреса: Бул. Илинден бр. 92-а, 1000 Скопје

Цврста градба, со вкупна површина 743 m²

Канцеларии 13

Лаборатории 2

Библиотека-предавална 1

Дворно место со површина од 771,70 m²

а) Лабораторија за контрола на квалитетот на добиточната храна, со површина од 140 m².

Лабораторијата за контрола на квалитетот на добиточната храна се состои од 5 простории кои се функционално поврзани во една целина и се состојат од следните делови:

- просторија за изведување физичко-хемиски анализи;
- вагална;
- дигесториум;
- просторија за чување лабораториски хемикалии и прибор и
- просторија за компјутерска обработка на добиените резултати.

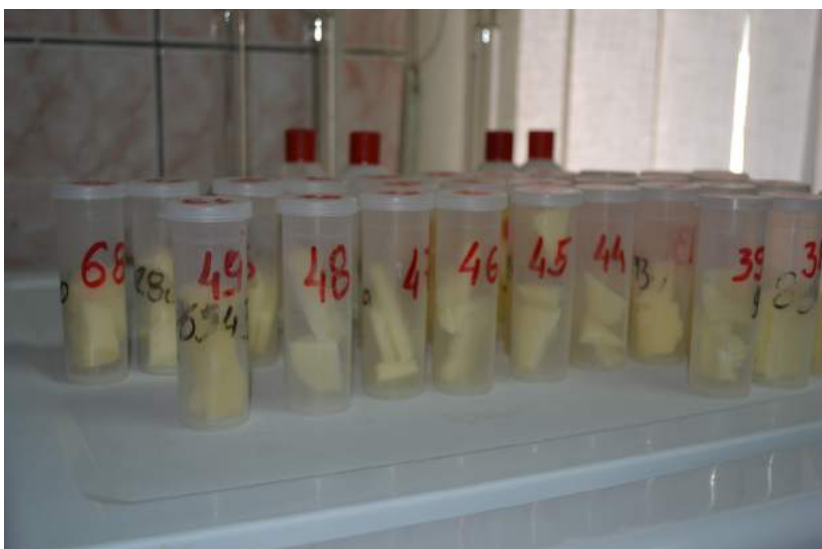

Лабораторија за контрола на квалитетот на добиточната храна при Центарот за исхрана и преработка на хранителни производи

Наведените простории се во релативно добра состојба, а потребно е одредено реновирање за да ги задоволат стандардите за соодветната лабораторија. Исто така, Лабораторијата за контрола на квалитетот на добиточната храна поседува и просторија со лабораторија каде што ќе се врши микробиолошка анализа на добиточната храна. Со оваа инвестиција ќе се заокружи комплетната (физичко-хемиска и микробиолошка) анализа на добиточната храна, што претставува еден од важните предуслови за правилна и квалитетна исхрана на домашните животни.

б) Лабораторија за контрола на квалитетот на свежото сурово млеко, со површина од 80 m².

Лабораторија за контрола на квалитетот на свежото сурово млеко при Центарот за сточарство

Мрестилиште во с. Шум, Струга

Ихтиолошки истражувања

Лабораторијата за контрола на квалитетот на свежото сурово млеко се состои од простории кои се функционално поврзани во една целина и се состојат од следните делови:

- просторија за изведување физичко-хемиски анализи;
- вагална;
- просторија за чување лабораториски хемикалии и прибор; и
- просторија за компјутерска обработка на добиените резултати.

Наведените простории се во релативно добра состојба, а потребно е одредено реновирање за да ги задоволат стандардите за соодветната лабораторија.

2. Зграда Автокоманда – по половина со Факултетот за ветеринарна медицина, на ул. „Лазар Поп Трајков“ б.б., Скопје.

Цврста градба, со вкупна површина од 229,88 m² (приземје – 224,91 m² и подрумски простории – 74,97 m²)

Канцеларии 6

3. Зграда Мрестилиште – Шум, Струга

Цврста градба, со вкупна површина 300 m²

Сала за состаноци 1

Канцеларии 4

Лаборатории 1

Хала за мрестилиште 1

Покриена хала со базен 1

Надворешни базени 130 m²

Дворно место со површина од 500 m²

Нива 3.300 m²

4. Зграда Мрестилиште – Нов Дојран*, Нов Дојран

Цврста градба, со вкупна површина 200 m²

Земјиште со вкупна површина 10.970 m²

5. Зграда Мрестилиште – Маврово*, Маврово

Цврста градба, со вкупна површина (П+1) од 342 m²

6. Зграда – Битола

Цврста градба, со вкупна површина 60 m²

Експериментален објект (с. Ротино), со вкупна површина 1.858 m²

Земјиште со вкупна површина 5.310 m²

Заради изведување опити во научноистражувачки цели, организирање одредено производство и вршење поедини услуги, во Институтот постојат и **истражувачко-производни објекти**:

– Експериментална производна фарма – нуклеус за млечни раси на овци, 140 броја, во ЗК Кичево – Кичево;

– Експериментална производна фарма – нуклеус за автохтони грла од каракачанската раса на овци, 60 броја, во ВСЦ „Тодор Велков“ – Куманово.

7. Мрестилиште Шум – Струга располага со:

1. Мрестилишна сала
2. Надворешни базени
3. Планктонска мрежа
4. Метален базен
5. Лежишта за икра
6. Комплет инкубатори
7. Чамец, пластичен
8. Косо проектор
9. Електроагрегат
10. Орман-трезор
11. Примопредавател

VII.

**ДЕЈНОСТИ НА
ИНСТИТУТОТ ЗА
СТОЧАРСТВО**

Во работата на Институтот за сточарство се вклучени научноистражувачката, апликативно-стручната, образовната и издавачката дејност.

Институтот за сточарство во својата научноистражувачка и апликативна работа ги конципира долгорочно и континуирано проблемите од областа на селекцијата и зголемувањето на производните својства кај домашните животни, со усовршување на моделите за контрола на производните својства и искористување на податоците за селекциски цели.

1. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Научноистражувачката дејност на Институтот, низ целиот период на неговото дејствување од формирањето до денес, беше и останува основна дејност на Институтот, која е одбележана со богато искуство.

Во текот на 65-годишното постоење изграден е едуциран научен кадар од сите области на сточарските науки. Паралелно со едукацијата на кадарот се создаваа и се развиваа услови за научноистражувачка работа, која се имплементира во сите области на сточарското производство во Република Македонија. За успешна реализација на научноистражувачките проекти, формирани се експериментални објекти за одделни видови домашни и други стопанско корисни животни.

Научноистражувачката дејност се остварува преку лабораториите: за млеко и млечни производи, каде што се врши хемиска анализа на млекото и на стандардните млечни производи; за исхрана на домашните животни, каде што се врши хемиска анализа на крмите и добиточните смеси и се определува нивната хранителна вредност; компјутерска единица за идентификација и дополнителна опрема за следење на производните способности на домашните животни; и лабораторија за рибарство, каде што се врши хемиска анализа на рибите, како и физичко-хемиска анализа на водата.

Научниот кадар на Институтот за сточарство постојано ги следи најновите достигнувања во областа на современото сточарство. Институтот за сточарство, работејќи во исклучителни динамични услови, со својот тим обезбедува поддршка за развој на македонското сточарство и рибарство.

Институтот за сточарство организира Меѓународен симпозиум по сточарство, на секои две години, и ги објавува зборниците со апстрактите и презентираниите трудови на Симпозиумот.

V Меѓународен симпозиум по сточарство,
одржан во хотел Дрим, Струга

2. АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Во процесот на приспособувањето на Институтот кон современите потреби на сточарството, руралниот развој и заштитата на човековата околина, идентификувани во текот на долгогодишното работење и вклученост во практиката, Институтот за сточарство во својата 65-годишна активност има работено на голем број апликативни проекти. За успешна реализација на проектите и усовршување на научниот кадар, формирани се опитни фарми, а денес постојат експериментални единици.

Од страна на Институтот се изработени повеќе законски акти, како на пр. Законот за сточарство со неговите подзаконски акти. Врз основа на своите активности, Институтот за сточарство од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија работи на контрола на квалитетот и на нутритивната вредност на добиточната храна и сировините за производство на добиточна храна, и идентификација и обележување на домашните животни.

Пилот проект 1 и 2 за евиденција и регистрација на говедата, овците и козите во одделни региони на РМ

УКИМ Институт за сточарство – Скопје е прва институција во РМ која го започна и спроведе обележувањето, евиденцијата и утврдување на сопственоста на добитокот во РМ. (Решение бр. 08-4276/2 од 27.06.2000 година, објавено во Службен весник на РМ бр. 62 од 28.07.2000 година)

Активностите ги спроведувааше Единицата за идентификација и обележување (Е.И.О.) која беше формирана во рамките на Институтот, при што во првата фаза беа вклучени регионите на општините Куманово, Велес и Неготино, додека во втората фаза активностите се спроведуваа и во општините Крива Паланка, Струмица, Берово, Делчево, Штип и Свети Николе.

Првично добиените искуства и сознанија за бројноста на говедата, овците и козите во споменатите општини и дата базата на податоци кои беа архивирани послужија како основа за создавање на системот за обележување и идентификација на домашните животни во Република Македонија.

Теренски активности на
Центарот за сточарство

Слики од саемот „Агро-Експо“

Мрестилиште во с. Шум, Струга

Работата на Институтот е фокусирана и кон подрачја како што се: матично книговодство и селекција на сите видови домашни животни, технологија на одгледувањето на домашните животни, исхрана на различни видови и категории добиток; технологија на анимални производи, технологија на одгледувањето риби во вештачки рибници и отворени води, и така натаму. Институтот за сточарство особено беше ангажиран во реализацијата на „Националната одгледувачка програма за сточарството на Република Македонија за периодот 2000–2009 година“.

Апликативната дејност се реализира преку соработка со стопанските субјекти од оваа област, со цел осовременување на технолошките процеси за производство на млеко, месо, јајца и риби, решавање одделни актуелни прашања поврзани со интензификацијата на производството во определени услови, и друго. Институтот за сточарство врши контрола на квалитетот и на хранителната вредност на добиточната храна, како и на суровините за производство на добиточна храна, за водење на матичното книговодство, селекција и мониторинг на состојбите во сточарството во Република Македонија, и за производство на рибен подмладок и други дејности од областа на рибарството.

Последните неколку години, во рамките на саемот „Агро-Експо“, организирани се и сточарски изложби, на кои Институтот за сточарство активно учествуваше како во поглед на одбирање на грлата изложени на саемот така и во оценувачките комисиии. Одржани се и повеќе советувања по разни проблематики од сточарската дејност.

Одгледување бројлерски пилиња

ПРЕГЛЕД НА УЧЕСТВОТО И РЕАЛИЗИРАНИТЕ НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКИ
И АПЛИКАТИВНИ ПРОЕКТИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СТОЧАРСТВО
ВО ПЕРИОДОТ 2007–2017 ГОДИНА

1. „Исхраната – фактор за експонирање на производните способности кај високомлечните крави, во условите на Р. Македонија“, *финансиер*: Министерство за образование и наука, 2004–2006, *национален проект*, главен истражувач: д-р Боне Палашевски.
1. „Создавање нуклеус за млечни раси овци во Р. Македонија“, 2001-2007, *финансиер* МЗШВ, *национален проект*, главен истражувач: д-р Никола Пациновски.
1. „Управување на селекцискиот и репродуктивниот процес за оптимизирање на продукцијата кај специјализирани раси на овци“, *финансиер*: Министерство за наука на Р. Бугарија, главен истражувач од Р. Македонија: д-р Никола Пациновски.
2. „Следење на формирањето на рибната населба во акумулацијата Козјак“, *финансиер*: Министерство за образование и наука, 2004–2007, *национален проект*, д-р Васил Костов.
3. „Анализа на состојбите со рибниот фонд во риболовните подрачја, риболовните ревири и акумулациите“, *финансиер*: Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, 2005–2006, *национален проект*, д-р Васил Костов.
4. „Испитување на актуелната состојба со загаденоста на тиквешката акумулација и влијанието врз ихтиофауната“, *финансиер*: Министерството за животна средина и просторно планирање, 2006–2007, *национален проект*, д-р Родне Настова.
5. „Производство и користење на минерално-витаминските претсмеси, дополнителните протеински смеси и други додатоци за исхрана на животните со висок генетски потенцијал, во услови на еколошко производство на храна“, *финансиер*: Министерство за образование и наука, 2005–2007, *меѓународен проект со СЦГ*, главен истражувач: д-р Боне Палашевски.
6. „Евалуација на технолошкиот квалитет на сортите на дурумот од Р. Македонија и Р. Србија според нивната намена“, *финансиер*: Министерство за образование и наука, 2005, *меѓународен проект со Р. Србија и Црна Гора*, главен истражувач: д-р Мирјана Менковска.
7. „Компаративна анализа на проламините од разни житарици одгледани во разни региони“, *финансиер*: Министерство за образование и наука, 2005–2007, *меѓународен проект со Р. Србија и Црна Гора*, главен истражувач: д-р Мирјана Менковска.
8. „Следење на процесот на аклиматизација и производство на источно-фризиската раса овци во услови на Република Македонија“, 2007-2008, *финансиер* МЗШВ, *национален проект*, главен истражувач: д-р Никола Пациновски.
9. „Production of Yellow Hard Sheep and Cow Cheese by the Application of Rennet Powder in the Kumanovo Region“, MAASP Project by SIDA, 2008–2010, *меѓународен проект*, д-р Наташа Матева.
10. „Value Chain Analysis of Sheep Milk for Processing in Gostivar Region“, MAASP Project by SIDA, 2008–2010, *меѓународен проект*, д-р Елена Ефтимова.
11. „Проект за заштита, ревитализација и реинтродукција на македонската пастрмка (*Salmo macedonicus* Karaman, 1924) во водите на Република Македонија, *финансиери*: Global Ecological Fund, UNDP програма за мали грантови и Град Скопје, 2008–2010, *носител*: Македонска риболовна федерација, *национален проект*, д-р Васил Костов.

12. „Македонските биволи како автохтон генетски ресурс“, *финансиер*: Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, 2009, *национален проект*, главен истражувач: д-р Боне Палашевски.
13. „Користење на фиксирани (fixed models) и мешани модели (animal models) при селекција на млечните популации овци во Р. Македонија“, *финансиер*: МОН, 2010–2012, *национален проект*, главен истражувач: д-р Никола Пациновски.
14. „Генетска и морфолошка карактеризација на пастрмките од родот *Salmo* во Република Македонија“, *финансиер*: УКИМ, 2011–2012, *национален проект*, главен истражувач: д-р Васил Костов.
15. „Одредување на еколошкиот статус на вретенарот *Zingel balcanicus* (Karaman, 1937) во водите на Република Македонија“, *финансиер*: Global Ecological Fund, 2012, *национален проект* „Во потрага по вретенарот“, *носител*: Македонска риболовна федерација, главен истражувач: д-р Васил Костов.
16. „Споредбено испитување на фракциите на диететското влакно кај разни видови жита во зависност од генотипот, географското подрачје и начинот на одгледување (конвенционално/органско)“, *финансиер*: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, 2012, *национален проект*, главен истражувач: д-р Мирјана Менковска.
17. „Ревитализација на одгледувањето на загрозените раси овци во Хрватска и Македонија“, *финансиер*: Министерство за образование и наука на РМ, 2012 - 2014, *меѓународен проект со Хрватска*, главен истражувач: д-р Никола Пациновски.
18. „Потрошувачката на органска храна и односот на потрошувачите кон органската храна во Република Македонија“, *финансиер*: Институт за сточарство, 2013, *национален проект*, главен истражувач: д-р Весна Левков.
19. „Пазарот на производи од животинско потекло во Република Македонија“, *финансиер*: Институт за сточарство, 2013, *национален проект*, главен истражувач: д-р Тошо Костадинов.
20. „Потрошувачката на живинско месо и односот на потрошувачите кон живинското месо во Република Македонија“, *финансиер*: Институт за сточарство, 2013, *национален проект*, главен истражувач: д-р Наташа Ѓорговска.
21. „Споредбена искористеност на суруткени (серум) протеини кај ултрафилтрирано бело саламурено сирење“, *финансиер*: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, 2014, *национален проект*, главен истражувач: д-р Наташа Матева.
22. „Споредбени испитувања на олигоелементи во овчо млеко и сирење произведени во различни региони во Република Македонија“, *финансиер*: Институт за сточарство, 2014, *национален проект*, главен истражувач: д-р Весна Левков.
23. „Агропретприемништвото во општина Струмица – состојба и перспектива“, *финансиер*: Институт за сточарство, 2014, *национален проект*, главен истражувач: д-р Тошо Костадинов.
24. „Биолошки, еколошки и популациони истражувања на ендемичниот вид риба *Zingel balcanicus* Karaman 1937“, *финансиер*: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, 2015, *национален проект*, главен истражувач: д-р Васил Костов.
25. „Влијанието на додавање на мелена шипинка во исхраната на кокошки несилки врз производството на јајца, квалитет и антиоксидативниот статус“, *финансиер*: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, 2016, *национален проект*, главен истражувач: д-р Наташа Ѓорговска.

ПРЕГЛЕД НА РЕАЛИЗИРАНИ РАБОТИЛНИЦИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СТОЧАРСТВО ВО ПЕРИОДОТ 2007–2017 ГОДИНА

1. Меѓународна претконференциска работилница на Меѓународната конференција „Прехранбена технологија“ под наслов: „Иновативни технологии за напредна преработка на храна и исхрана за подобро здравје“, Охрид, 30-31.5.2015 година, Универзитетски конгресен центар, Охрид, проф. д-р Мирјана Менковска.
2. „Улогата на биолошките активни состојки во исхраната“, 27.10.2016 година, Скопје, проф. д-р Наташа Ѓорговска.
3. „Традиционално произведена храна - здрава и безбедна храна“, 2.3.2017 година, Скопје, доц. д-р Весна Левков.

3. ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Поврзувањето на научните истражувања со современите начини на едукација е клучен предизвик за идниот развој на Република Македонија во делот на сточарството, образованието и економскиот развој.

Во рамките на УКИМ, Институтот за сточарство организира и остварува студиски програми од втор циклус, во согласност со критериумите на Болоњската декларација, од видот на академски магистерски студии во биотехничкото научно поле по сточарство и рибарство, организирани како двогодишни студии со 120 ЕКТС (Решение на универзитетскиот Сенат бр. 02–505 од 7.7.2009 година, Решение на Одборот за акредитација бр. 13–19/10 и 13–19/9 од 4.3.2011 година за акредитирање на студиските програми по сточарство и рибарство, соодветно и Решение од министерот за образование и наука на РМ бр. 13–208/5 од 10.5.2011 година, за отпочнување со работа на студиските програми врз основа на исполнетоста на сите услови за работа).

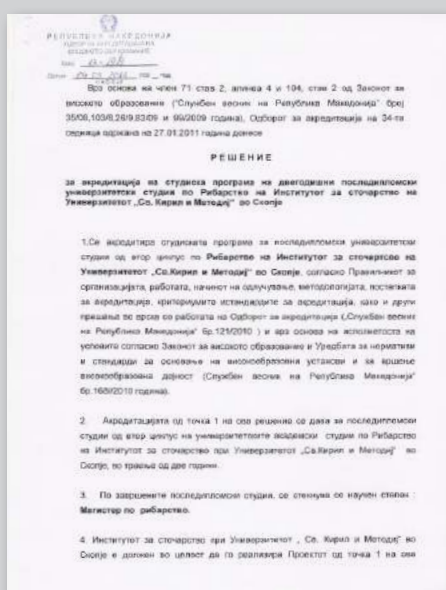
Студиската програма Сточарство го следи современиот тренд и има мултидисциплинарен аспект од областа на производството и технологијата на одгледување, потоа од областа на екологијата како значаен сегмент, како и на менаџментот, маркетингот и економската исплатливост на самото производство. Студиите имаат мултидисциплинарен пристап и нудат широки познавања од наведените три области (производство-екологија-економика) и претставуваат една интерактивна целина која овие две производства (сточарството и рибарството) ги прави поинакви од студиите од класичен тип каде што се опфаќа само компонентата на производство и технологија на одгледување, без притоа да се води сметка за еколошката страна на овие два вида производство, која е многу важна од аспект дали истите ја загадуваат животната средина, и на крај и економската оправданост на самите производства, односно дали се рентабилни, т.е. економски исплатливи, а со самото тоа и одржливи на пазарот за подолг временски период.

Во иднина, според потребите, постдипломската настава ќе се проширува и во други насоки релевантни за развојот на сточарството, а кои се од интерес за земјата и за светот.

Одлука за усвојување на Проектот за организирање втор циклус студии по одржливо сточарство и рибарство од страна на ректорот на УКИМ, проф. д-р Велимир Стојковски

Решение за почеток со работа на студиските програми од втор циклус на магистерски студии по сточарство и рибарство на Институтот за сточарство, од страна на министерот за образование и наука, г. Никола Тодоров

Решение за акредитација на студиска програма на двегодишни постдипломски студии по рибарство на Институтот од страна на претседателот на Одборот за акредитација на високото образование, проф. д-р Михаил Петковски

Програмата за одржливо сточарство произлегува од растечката потреба на широката заедница како потрошувач на безбедна и одржливо произведена храна. Студентите, по комплетирањето на оваа програма, ќе бидат подготвени да влезат во комерцијалното производство на здрава и безбедна храна, или придружните дејности на оваа гранка. Покрај тоа, постојат можности за пласирање работна сила во полето на управување со водените, почвени и други природни ресурси, советодавни служби, организација на синџири на снабдување, како и продолжување со научноистражувачка работа во специфични полиња на интерес.

Сала за предавања и презентации

Магистерските студии по рибарство се дизајнирани во правец на задоволување на националните и интернационалните потреби, со цел обучените кадри да придонесат во развојот и модернизацијата на рибарството во Р. Македонија; примена на модерни технолошки постапки за производство на риба во рибнички услови; одржливо ползување на постојните природни ресурси и зголемување на рибниот фонд во природните водни екосистеми (езера и реки).

Предвидено е студиите да имаат мултидисциплинарен пристап и да понудат широки познавања, почнувајќи од знаењата за водата и водените екосистеми како животна средина во која живеат рибите, за живиот свет во нив, меѓусебната поврзаност на водените организми, синџирите на исхрана, биологијата на рибите, како и знаења од одгледувањето на рибите во затворени системи, односно производство на риби во рибнички услови. Сето ова има цел да овозможи зголемено производство и искористеност на природните ресурси.

Во оваа област, која е дефицитарна со стручни лица, по завршувањето на студиите ќе се создадат можности обучените кадри да работат во рибниците во земјата и практично да ги применат стекнатите знаења.

Институтот за сточарство располага со поголем број објекти кои се доволни како експериментална база за идните постдипломци да можат да ги изведуваат своите истражувања и да добијат релевантни лабораториски и експериментални резултати. Два од нив се во Скопје (Градски парк и Автокоманда), два во Битола (објект и експериментален објект), еден во Струга (Мрестилиште за ладноводни риби – с. Шум), еден во Нов Дојран (Мрестилиште за топловодни риби) и еден во Маврово (Мрестилиште за ладноводни риби).

4. ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во текот на 65-годишното постоење, научниот и наставно-научниот кадар на Институтот разви богата издавачка дејност, издавајќи книги, монографии, учебници, зборници од советувања и брошури. Објавени се стотици научни и стручни трудови во национални и во меѓународни списанија со импакт-фактор.

Институтот за сточарство оваа година по седми пат ќе го организира Меѓународниот симпозиум по сточарство и ги објавува зборниците со апстрактите и презентираниите трудови на Симпозиумот.

Почнувајќи од 2011 година, Институтот го издава списанието „Македонски журнал за сточарско производство“ („Macedonian Journal of Animal Science“) со меѓународен карактер, во кој се објавуваат трудови на неговите научни работници, како и на тие од другите научни институции во земјата и во странство. Изданието е во печатена и во електронска форма.

Macedonian Journal
of Animal Science

Публикувани книги, зборници,
брошури и други дела на кадарот од Институтот

VIII.

**НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКИ
КАДАР НА ИНСТИТУТОТ
ВО ИЗМИНАТИОТ ПЕРИОД**

Почетоците на работата на Институтот се проследени со недостиг од стручни кадри, посебно во поглед на искуството во научната работа. Постојаното вложување во усовршувањето на кадрите од Институтот и плодната соработка со сродните институции во земјата и надвор од неа доведоа до тоа Институтот постепено да се екипира со потребниот кадар. Интеграцијата на Институтот со Земјоделскиот факултет одигра позитивна улога во решавањето на проблемот со слабата кадровска опременост и структура.

Во Институтот работеа следниве профили на научни кадри и помошен персонал:

д-р Благој Васков	редовен професор
инж. Смиле Смилевски	редовен професор
д-р Миливоје Ташковски	редовен професор
д-р Томе Ангеловски	редовен професор
д-р Борислав Џинлески	редовен професор
д-р Атанас Георгиев	редовен професор
д-р Јордан Шокаровски	редовен професор
д-р Наталија Капац	вонреден професор
д-р Никола Тодоровски	вонреден професор
д-р Георги Ефремов	доцент
д-р Петар Нешовски	доцент
д-р Кирил Петков	доцент
д-р Жарко Маџиров	доцент
д-р Ристо Илковски	доцент
инж. Ташко Токовски	асистент
инж. Никола Јордановски	асистент
инж. Душка Лазарева	асистент
м-р Кирил Филев	асистент
дипл. хемичар Вида Пешева	асистент
Младен Пешевски	сметководител
Павле Наковски	благајник
Марија Ѓорговска	лаборант
Тихомир Чижбановски	лаборант
Благој Голчев	лаборант
Вилко Гиговски	ВКВ работник
Видое Марковски	ВКВ работник
Лазар Лулевски	КВ работник

инж. Смиле Смилевски	редовен професор
д-р Томе Ангеловски	редовен професор
д-р Атанас Георгиев	редовен професор
д-р Борислав Џинлески	редовен професор
д-р Јордан Шокаровски	редовен професор
д-р Наталија Капац	редовен професор
д-р Никола Тодоровски	редовен професор
д-р Георги Ефремов	редовен професор
д-р Петар Нешовски	редовен професор
д-р Кирил Петков	редовен професор
д-р Жарко Маџиров	редовен професор
д-р Ристо Илковски	редовен професор
д-р Ташко Токовски	редовен професор
д-р Никола Јордановски	вонреден професор
д-р Кирил Филев	доцент
д-р Тихомир Чижбановски	доцент
д-р Стојан Беличовски	доцент
д-р Видосава Сотировска	доцент
д-р Љубен Атанасов	научен советник
д-р Мишо Димовски	научен советник
д-р вет.мед. Иван Лозанче	виш научен соработник
д-р Никола Поповски	
м-р Симо Ѓоргиев	асистент
м-р Никола Козаровски	асистент
м-р Владимир Џабирски	асистент
м-р Митре Стојановски	асистент
м-р Марика Дамјановска	асистент
м-р Лефтерија Станковска	асистент
м-р Стојанчо Грповски	асистент
инж. Никола Петровски	виш научен соработник
инж. Емил Капац	виш научен соработник
инж. Атанас Петев	виш стручен соработник
инж. Никола Марцекиќ	виш стручен соработник
инж. Јаготка Костадинова	асистент
инж. Душка Лазаревска	асистент
инж. Станко Стефановски	стручен соработник
Драгица Налетоска	лаборант
Саво Саржовски	лаборант
Митре Кајчески	лаборант

Дивна Пупулевска	лаборант
Мила Кајчевска	лаборант
Благој Голчев	лаборант
Марија Ѓорговска	лаборант
Младен Микулчиќ	лаборант
Живка Стоилевска	лаборант
Лазар Лулевски	лаборант
Гица Котеска	лаборант
Павлина Ангелова	администрација
Пандора Танева	администрација
Елена Секуловска	администрација
Ванчо Хаџи Наумов	администрација
Роза Неделковска	администрација
Благица Спасовска	администрација
д-р Петре Мицевски	научен советник
д-р Симо Георгиев	научен советник
д-р Митре Стојановски	научен советник
д-р Мирјана Менковска	научен советник
д-р Апостол Цилевски	научен советник
м-р Драгослав Коцевски	асистент
инж. Петар Коцарев	асистент
инж. Јетон Старова	асистент
инж. Весна Чадиева	асистент
д-р вет.мед. Иванчо Налетоски	асистент
инж. Никола Марцекиќ	стручен соработник
дипл. инж. Бошко Бошковски	стручен соработник
инж. Васил Мицевски	стручен соработник
инж. Наташа Ѓорговска	стручен соработник
дипл. биол. Борче Јаневски	одговорен биолог
дипл. инж. Киро Ристевски	стручен соработник
Светлана Димовска	администрација
Милјана Петровска	лаборант
Слободе Димовски	лаборант
Станиша Черепналковски	лаборант
Милан Петрушев	лаборант
Блажо Петров	лаборант
Зоран Панов	лаборант
Невена Костоска	технички персонал

IX.

**СЕГАШЕН НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКИ
КАДАР НА ИНСТИТУТОТ**

Име и презиме	Научна дисциплина
НАУЧНИ СОВЕТНИЦИ	
1. Проф. д-р Мирјана Менковска	Прехранбена технологија и биотехнологија
2. Проф. д-р Боне Палашевски	Говедарство
3. Проф. д-р Васил Костов	Рибарство
4. Проф. д-р Родне Настова	Рибарство
ВИШИ НАУЧНИ СОРАБОТНИЦИ	
5. Проф. д-р Недељка Николова	Живинарство
6. Проф. д-р Никола Пациновски	Овчарство со козарство
7. Проф. д-р Наташа Ѓорговска	Исхрана на домашни животни
8. Проф. д-р Ељми Јусуфи	Растително производство
НАУЧНИ СОРАБОТНИЦИ	
9. Доц. д-р Наташа Матева	Млекарство
10. Доц. д-р Тошо Костадинов	Агропретприемаштво
11. Доц. д-р Весна Левков	Микробиологија
12. Доц. д-р Елена Ефтимова	Овчарство со козарство

X.

**БИОГРАФИЈА НА
СЕГАШНИОТ НАУЧЕН
КАДАР НА ИНСТИТУТОТ**

Д-р МИРЈАНА МЕНКОВСКА,
редовен професор, научен советник

Проф. д-р Мирјана Менковска е родена на 1.11.1950 година во Скопје. Основно училиште посетувала во Скопје, а средно образование стекнала во гимназијата „Јосип Броз Тито“ на математичка насока, во Скопје. Дипломирала на Технолошко-металуршкиот факултет – органска насока, на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во 1976 година со просечен успех 9,2. Магистрирала на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје во областа на инструменталната анализа во хемијата и технологијата во 1982 година. Докторирала во областа на биотехничките науки, на прехранбена технологија на Универзитетот во Белград, Земјоделски факултет–Земун, во Заводот за технологија на жито и брашно во 1993 година. Во рамките на франкофонијата посетувала меѓународни постдипломски студии за квалитет и безбедност на храната на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и се стекнала со звање магистер во областа во 2007 година.

Д-р Мирјана Менковска стекнала богато работно искуство по дипломирањето во А.Д. „Жито Скопје“ и А.Д. „Жито Македонија“ како раководител на Лабораторијата и раководител на Секторот за испитување на квалитетот на житата и на добиточната храна, од 1978 до 1995 година. Во Институтот за сточарство во Скопје работи од 1995 година, кога тој е возобновен и станува придружен член на УКИМ, прво како раководител на лабораторијата, а од 1996 година како раководител на Истражувачкиот центар за прехранбена технологија и биотехнологија. Од 2016 година е во Центарот за исхрана и преработка на хранителни производи.

Во текот на 2003 година ја извршувала раководната функција в.д. директор на Институтот за сточарство

Д-р Мирјана Менковска остварила повеќе специјализации: на Државниот универзитет–Арениусова лабораторија во Стокхолм, Шведска, во 1980 година во областа на инструменталната анализа во хемијата и биохемијата; во Grain Marketing Research Center, Менхетен, Канзас, САД, во академската 1985/86 година, во областа на хемија и технологија на житата, како стипендист на Американското министерство за земјоделство (USDA). Како визитинг-научник за истражувачка работа во областа на биохемија на житата престојувала во Државниот истражувачки центар за житата во Детмолд, Германија, во 1997 година на програмата на DAAD. Исто така, проф. Менковска остварила повеќе кратки студиски престои: во Куши институтот во Бостон, САД, во 1992 година посетувајќи семинар за подготовка на макробиотска храна; на Универзитетот во Вагенинген и во Истражувачкиот институт TNO во Цајст, Холандија, во 1996 година за усвојување нови методологии на истражување; на Земјоделскиот универзитет во Ос, Норвешка, за воспоставување научна соработка во 1998 година како стипендист на Научниот совет на Норвешка, а исто така и како учесник на семинар во областа на технологијата на добиточна храна во 2001 година. Во прехранбениот институт во Бурса, Турција, била учесник на програмата „Пакт на стабилноста“ во 2002 година.

Проф. Менковска објавила околу 170 научни и стручни трудови и над 90-ина соопштенія, реферирани на повеќе научни и стручни меѓународни и домашни собири од областа на прехранбената технологија и биотехнологијата и исхраната. Нејзините библиографски податоци бројат над 200 податоци (публикувани и презентирани научни трудови и други публикации, преводи и раководење/учество во научноистражувачки и апликативни проекти). Покрај тоа, таа е коорганизатор на национални и меѓународни научни собири. Така, во 2015 година во Конгресниот центар на УКИМ во Охрид ја организираше претконференциската работилница на меѓународната конференција Food Technology која се одржа во Лондон истата година и е член на организациониот одбор на оваа конференција веќе неколку години по ред. Исто така, проф. Менковска е член на организационите одбори и на други престижни меѓународни и домашни конференции, за што добила многубројни признанија.

Проф. Менковска е наставник на постдипломските студии акредитирани при Институтот за сточарство по предметите Вовед во инструментална анализа на храната и Квалитет и безбедност на храната, на студиската програма по сточарство. Таа се занимава и со преводи на научни книги од англиски на македонски јазик (3 преводи), како и со редакција на преводи на научни книги (2). Била раководител и учесник во повеќе меѓународни и домашни научноистражувачки проекти финансирани од Министерството за наука на Република и од УКИМ. Таа соработува со многубројни институции и организации кои произведуваат и преработуваат разни видови жито и храна базирана врз жито, како во нашата земја така и во странство; и придонесува за популаризација на научната мисла кај нас.

Клучните зборови што ја карактеризираат областа на експертизата на проф. Менковска се дадени во книгата "Who Is Who in the World of Cereal Science and Technology" (ICC, Third Edition, 1998).

Проф. Менковска била претставник на Република Македонија во Меѓународната асоцијација за хемија и технологија на житата (ICC), од 1995 до 1998 година, и национален делегат во истата, од 1998 година; како и копретседател на работната група за нутритивната вредност на житата во ICC од 1998 година. Таа исто така членува и во други многубројни меѓународни и домашни асоцијации во областа во која работи: Американската асоцијација за хемија и технологија на житата (AACCC) од 1985 година; Австралиската асоцијација за хемија и технологија на житата (RACI) од 2000 година; Сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија (CXTM), и е основоположник на секцијата за жита и производи од жита при истиот; претседател на Комисијата за жито и производи од жито при Советот на потрошувачите во Скопје и член на Претседателството на Македонското здружение за исхрана;

Проф. Менковска била член на Уредувачкиот одбор на Билтенот на CXTM од 1996 до 1998 година, а е член и на уредувачкиот одбор на списанието *Macedonian Journal of Animal Science* (MJAS), издавано од Институтот, како и член на научните и организационите одбори на повеќе меѓународни и домашни научни собири. Одлично го познава англискиот јазик, а се служи добро и со германскиот и со францускиот јазик.

Проф. Менковска е добитник на признанието од ICC во 2002 година за придонесот за одржување на Конференцијата на EU-ICC „Имплементација на заедничко европско истражувачко подрачје“, и на наградата „13. Ноември“, на градот Скопје, во областа на науката, за научната монографија „Технолошкиот квалитет на македонската пченица- понови инструментални техники и методи, меѓународни стандарди“, во 2004 година. Од страна на Институтот за сточарство е номинирана за редовен член на МАНУ, како и за ректор на УКИМ.

**Д-р БОНЕ ПАЛАШЕВСКИ,
редовен професор, научен советник**

Проф. д-р Боне Палашевски е роден на 21.12.1951 година во Битола, каде што завршува основно и средно образование. На Земјоделскиот факултет во Скопје (отсек сточарство) се запишува во учебната 1971 година, а дипломира во 1975 година.

Во 1978 година се вработува во ЗИК „Пелагонија ООЗТ Радобор“, Битола.

Магистрирал во 1988 година на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, со магистерскиот труд под наслов „Споредбени испитувања врз работните ефекти и квалитетот на молзните единици ALFA-LAVAL DUOVAC 300 и IMPULSA M-620“.

Докторирал во 1994 година на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, со докторската дисертација под наслов „Влијанието на интензитетот на исхраната во предгоењето врз гојните и кланичните резултати кај сименталските и холштајн-фризиски јуниња“.

Во 1996 година се вработува во ЈНУ Институт за сточарство, каде што во 1998 година е избран за директор и ја врши таа функција до 2010 година, а од 2010 до 2013 година е раководител на научноистражувачкиот сектор при УКИМ Институт за сточарство.

Во текот на изминатиот период активно учествувал во научноистражувачката и апликативната дејност на Институтот. Учествувал во реализацијата на 9 научноистражувачки проекти финансирани од Министерството за образование и наука, како и на 4 проекти финансирани од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Бил раководител на 1 меѓународен проект, за македонската страна.

Реализирал повеќе студиски престои во разни држави, по проблематиките во сточарството:

- Во јуни 2000 година ја посетувал работилницата “Training of Trainers Workshop: First in Food Analysis”, одржана во Копенхаген, Данска.
- Во март 2001 година учествувал во проектот „Нуклеус на млечни раси овци“, во организација на Министерството за земјоделство и Селекцискиот центар – Агромашов.
- Во ноември 2001 година го посетувал тренинг-курсот „Методи за контрола и испитување на квалитетот на млекото и млечните производи“, одржан во Љубљана, Словенија.
- Во јуни 2002 година го посетувал тренинг-курсот „Селекција на домашните животни“, GRUB, одржан во Баварија, Германија.
- Во периодот од 26.5.2002 до 31.5.2002 година присуствувал на 33-тиот меѓународен конгрес на ICAR, одржан во Интерлакен, Швајцарија.
- Во мај 2005 година го посетувал тренинг-курсот „Промоција на пазарната интеграција на ЕУ во млечната индустрија“, одржан во Меѓународниот центар за обуки во Лајпциг, Германија.

- Од 6.2.2006 до 10.2.2006 година присуствувал на Првата научна конференција за унапредување на продукцијата кај малите преживари, одржана во Каиро, Египет.
- Во март 2007 година бил на студиски престој во ТИКА, во Анкара, Турција.
- Во периодот од 26.7.2007 до 30.8.2007 год. учествувал на 58-та годишна конференција на ЕААР, одржана во Даблин, Р. Ирска.
- Во октомври 2007 година бил на студиски престој во Холштајн асоцијацијата, во Вермонт, САД.

Како директор на Институтот за сточарство е иницијатор за организирање на Меѓународниот симпозиум за сточарство во 2001, 2003, 2007 и во 2009 година, каде што бил и главен и одговорен уредник на Зборникот на трудови. Бил главен уредник за издавање на Монографијата за 50-годишнината од формирањето и постоењето на Институтот за сточарство.

Во 2004 година е избран во наставно-научно звање наставник по предметот Производство и познавање на млекото, на Факултетот за биотехнички науки и храна (Билтен бр. 269 од 30.12.2004 год. – потврдено со Одлука бр. 02–79/1–1 од 17.01.2005 год.)

За професор на втор циклус студии при УКИМ Институтот за сточарство, на студиската програма Сточарство, е избран по предметите: Говедарство, Млеко и преработки од млеко и Одржливо сточарство.

Проф. д-р Боне Палашевски има објавено над 76 научни и стручни трудови во домашни и меѓународни списанија, а се рецензирани во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Покрај редовните активности, учествувал и во изработката на закони и подзаконски акти во областа на земјоделството, учествувал во работата на повеќе координативни тела и комисии на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство кои воде значајни проекти во нашата земја и во странство, исто така бил рецензент при избори во наставно-научни звања на повеќе научни работници во областа на сточарството, член на Комисија за одбрана на докторска дисертација и рецензент на стручни списанија и практикум по говедарство и коњарство, 12 години бил член во ректорската управа при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, а моментално е член на универзитетскиот Сенат при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје.

**Проф. д-р ВАСИЛ КОСТОВ,
редовен професор, научен советник**

Проф. д-р Васил Костов е роден на 18.11.1969 година во Скопје. Основно образование завршил во Скопје, како првенец во генерацијата. Средно образование (биотехнолошка струка) завршил во 1988 година со континуиран одличен успех, во Скопје, по што се запишува на Земјоделскиот факултет во Скопје (сега Факултет за земјоделски науки и храна) – група Сточарство. Во учебната 1993/1994 година се запишува и на Ветеринарниот факултет во Скопје, како редовен студент, и студира на двата факултети истовремено.

По дипломирањето на Земјоделскиот факултет се вработува во ЈНУ Институт за сточарство (денес УКИМ Институт за сточарство), каде што работи и денес.

Во учебната 1996/1997 год. се запишува на постдипломски студии, на Факултетот за земјоделски науки и храна – група рибарство. Испитите ги положил во предвидениот рок, со просечна оценка 10.

Магистерскиот труд под наслов „Репродуктивни карактеристики на рибите од реката Вардар“ го одбрал на 3.12.1999 година, со што се стекнува со титулата магистер на земјоделски науки.

Во 2000 година оди на студиски престој – специјализација во Истражувачкиот институт за рибарство во Република Кина – Тајван, каде што се здобива со диплома од областа на интензивна аквакултура.

Во периодот од 2000 до 2010 година посетува практични обуки од областа аквакултура и репродукција на риби, во Србија, Италија, Норвешка, Египет и во Холандија.

На 15.2.2006 година, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, ја одбранува докторската дисертација под наслов „Примена на биоманипулацијата со рибни популации во решавањето на проблемот со еутрофикацијата на стагнантни водени екосистеми“. Со тоа се стекнува со титулата доктор по земјоделски науки. Во рок напредувал и е избран во сите научни звања, а денес е во звање научен советник, односно редовен професор по рибарство при УКИМ Институт за сточарство.

Раководител е на мрестилиштето „Топлец“ во Дојран“ и на мрестилиштето „Шум“ во Струга од 2004 година до 2010 година, а раководител на одделението за рибарство од 2006 година до 2010 година.

Проф. д-р Васил Костов има учествувано во поголем број работни групи и комисии од областа на рибарството, при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Тој е актуелен претседател е на Советот за рибарство и аквакултура при МЗШВ. Активно партиципирал во изработката на Законот за рибарство и аквакултура и подзаконските акти. Бил раководител на работниот тим за изработка на „Програма за унапредување на рибарството и аквакултурата во Република Македонија за периодот од 12 години“ и бил раководител на тимот кој ги изработувал риболовните основи за риболовните води во Република Македонија.

Во март 2006 година е избран за претседател на Македонската риболовна федерација и е актуелен претседател на истата.

Во својата работа целосно е посветен на развојот на рибарството и аквакултурата во Република Македонија. Посебен е неговиот придонес во развојот на рекреативниот и спортскиот риболов во земјава. Учествовал и организирал голем број порибувања во земјава. Бил репрезентативец и ја преставувал земјава како натпреварувач на две светски првенства во спортски риболов. Неколку години е водач на репрезентацијата на Македонија во спортски риболов. Посебно е неговото ангажирање во заштитата на животната средина, риболовните води и автохтоните видови риби во земјава.

Во периодот од 2010 до 2016 година успешно ја извршувал функцијата директор на УКИМ Институт за сточарство.

Д-р Васил Костов, како автор или коавтор, има објавено 84 научни трудови и над 120 апликативни и стручни трудови. Бил раководител на десетина проекти, а учествувал во изработка на 18 научни и апликативни проекти во земјава и во странство.

**Д-р РОДНЕ НАСТОВА,
редовен професор, научен советник**

Д-р Родне Настова, професор по рибарство, е родена на 22.7.1966 година во Велес, каде што завршила основно и средно (медицинско) образование.

Во учебната 1984/85 год. се запишала на Природно-математичкиот факултет, група биологија – биохемиско-физиолошка насока, во Скопје.

По дипломирањето во 1989 година се запишала на постдипломски студии на Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје, биолошко-физиолошка насока. На истиот факултет, на 11.7.1994 година го одбрала магистерскиот труд под наслов „Влијанието на хипертермичката средина врз биотрансформацијата на теофилиниот кај стаорци“.

На 1.11.1995 год. се вработува во Институтот за сточарство во Скопје, како помлад асистент во дисциплината исхрана и физиологија на риби, каде што активно се вклучува во научноистражувачката работа на Институтот, особено од областа на ихтиологијата, хидробиологијата и екологијата на водните екосистеми од аспект на загадувањето. На 24.4.1997 е избрана во звање асистент во научната област исхрана и физиологија на риби.

Во рамките на научноистражувачката работа, во Институтот била раководител на два научноистражувачки проекти: „Примена на биоманипулацијата во решавањето на проблемот со еутрофикацијата на акумулационото езеро Стрежево“ и „Актуелната еколошка состојба на тиквешката акумулација и влијанието врз ихтиофауната“.

Докторската дисертација под наслов „Проучување на ихтиофауната на реката Вардар во Р. Македонија како индикатор за нејзиното загадување“ ја изработила во Институтот за сточарство, во рамките на научноистражувачкиот проект „Популациски истражувања на рибите од реката Вардар во Р. Македонија“. Докторската дисертација ја одбрала на 17.12.2004 година пред Вишата атестациона комисија во Софија, Р. Бугарија, со што се стекнала со титулата доктор по научната специјалност екологија на водните екосистеми.

Д-р НЕДЕЉКА НИКОЛОВА,
вонреден професор, виш научен соработник

Проф. д-р Недељка Николова е родена на 13.6.1959 година во Штип, каде што завршува основно и средно образование. На Земјоделскиот факултет во Скопје (сточарска насока) се запишува во учебната 1977/78 година, каде што дипломира на 27.5.1982 година. Дипломската работа под наслов „Наследување на мамилите кај свињите – маторици“ ја изработува под менторство на проф. д-р Ташко Токовски при катедрата за сточарство.

Веднаш по дипломирањето се вработува во Живинарската фарма при ЗИК „Црвена ѕвезда“ во Штип, каде што работи како раководител во производните единици за матично јато, несилки и подмладок, и се вклучува во реализацијата на повеќе опити и истражувања во соработка со Институтот за сточарство во Скопје. Во фармата останува до 1997 година, кога се запишува на постдипломски студии на Земјоделскиот факултет во Скопје на катедрата за сточарство – група живинарство, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Под менторство на проф. д-р. Кирил Филев ја изработува својата магистерска работа под наслов „Влијание на сезоната и возраста на живината врз квалитетот на јајцевата лушпа“ и успешно ја одбранила на 10.7.2001 година, со што се стекнала со академската титула магистер по земјоделски науки.

По магистрирањето, на 1.11.2002 година се вработува во ЈНУ Институт за сточарство – Скопје, како асистент-истражувач во Одделението по живинарство.

Во 2005 година пријавува тема за докторска дисертација под наслов „Влијание на генотипот, возраста и составот на храната врз производните параметри и квалитетот на трупот кај бројлерските пилиња“, на Земјоделскиот факултет при Универзитетот во Нови Сад, Србија, под менторство на проф. д-р Нико Милошевиќ од катедрата за сточарство. На 23.11.2007 година успешно ја одбранила дисертацијата, со што се стекнала со академски степен доктор по земјоделски науки. На 21.4.2008 година е избрана во научно звање научен соработник во областа живинарство, а во 2010 година е избрана во наставно звање доцент, кога и се вклучува во наставата по предметите Живинарство, Екологија и Свињарство, кои се дел од програмата за втор циклус на студиската група сточарство при Институтот за сточарство – Скопје, каде што е и нејзин раководител.

Во 2013 година е избрана за виш научен соработник во областа живинарство, а подоцна и за вонреден професор при УКИМ Институт за сточарство во Скопје.

Интерес на нејзините истражувања се јајценосното и бројлерското производство, развојот на нови технологии во живинарството, подобрување на квалитетот на основните живинарски производи (јајца и месо), подобрување на производните услови во живинарските фарми, усогласување на живинарското производство со новите прописи на ЕУ, и друго.

Д-р Недељка Николова членува во повеќе професионални асоцијации, како што се: Светско здружение на истражувачи во живинарството (WPSA), Македонско здружение на земјоделските инженери и Групација на живинари при Стопанската комора на РМ.

Во текот на изминатиот период активно учествува во научноистражувачката и апликативната дејност на Институтот. Учествува и во други активности како член на Научниот совет и на други тела и комисии во Институтот, а од 2011 година е член на Советот за сточарство при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Во 2001 година се вклучува како соработник во проектот „Формирање на нуклеуси на тешки и лесни раси кокошки“, кој беше дел од Националната одгледувачка програма во сточарството на Р. Македонија за периодот 2001–2009 год., финансиран од МЗШВ.

Учествува на работилницата „Денови на живинарството“, организирана во Скопје во 2005 година од страна на американската амбасада во Р. Македонија.

Преку германската фондација DAAD, во соработка со Универзитетот „Анхалт“ во Бернбург, Германија, во 2007 година аплицира со проект под наслов “Qualification and Quantification of Exogenous Influences on the Frequency of Haematomas in Broilers and Their Relation to Meat Quality”, кој е прифатен и ѝ е доделена тримесечна стипендија за изработка на проектот во Германија.

Во 2008 година раководи со проектот под наслов „Користа од додатокот *Биоактив* во исхраната на живината заради подобрување на производните особини и животната средина“, финансиран од германска фирма, а кој веќе успешно се применува во живинарски фарми.

Учествува во подготовката на неколкуте симпозиуми во организација на Институтот, како: член на генерален секретаријат, член на организационен одбор, како и претседател на организационен одбор на Меѓународен симпозиум за сточарство и Јубилеј 65 години постоење на Институтот. Од 18.2.2001 до 10.3.2001 учествувала на Меѓународниот курс за интензивно живинарско производство во Тел Авив, Израел, организирано преку Министерството за образование и наука, а финансирано од Владата и Министерството за надворешни работи на Израел.

Рецензент е на повеќе научни трудови за меѓународното списание “African Journal of Agricultural Research” и “WPSJ” (World Poultry Science Journal).

Од 2010 г. врши преводи и стручна редакција на 6 книги од областа на сточарството, кои се дел од Проектот на Владата на Р. Македонија.

Во 2011 година е избрана во наставното звање доцент за наставно-научната област сточарство, при Земјоделскиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Од февруари 2012 година проф. д-р Недељка Николова е лиценцирано вешто лице од областа на земјоделството, шумарството и водостопанството и е изработувач на испитот за стекнување лиценца по земјоделство при Министерството за правда.

Од јуни 2013 учествува како член на Управниот одбор на Комората на вештаци при Министерството за правда.

Од 2014 година е стручно надворешно лице за земјоделство при Советот за јавни набавки и надворешно вешто лице за земјоделство при Бирото за судско вештачење.

Како автор и коавтор се јавува во повеќе научни и стручни трудови кои се презентирани на научни собири кај нас и во странство, и публикувани во водечки национални и меѓународни списанија од кои некои се со импакт-фактор.

Проф. д-р Недељка Николова има објавено 82 научни и стручни трудови во домашни и во меѓународни списанија.

Д-р НИКОЛА ПАЦИНОВСКИ,
вонреден професор, виш научен соработник

Проф. д-р Никола Пациновски е роден на 29.7.1969 година во Гевгелија, каде што завршува основно и средно образование (биотехнолошка насока). На Земјоделскиот факултет во Скопје (отсек сточарство) се запишува во учебната 1988/89, каде што дипломира во 1994 година. Во меѓувреме (1989/90 година) го отслужува воениот рок.

По дипломирањето се вработува во Институтот за сточарство во Скопје (од 1.11.1995), како помлад асистент во одделението по овчарство и козарство (Билтен бр. 647 од 15.10.1995 год. на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Одлука бр. 0206-248 од 31.10.1995 год. на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Институт за сточарство – Скопје).

Во учебната 1995/96 година се запишува на постдипломски студии на Земјоделскиот факултет во Скопје, на групата преживари, подгрупа овчарство и козарство, каде што на 26.12.2000 година го одбрал магистерскиот труд под наслов „Споредбени испитувања на прирастот и кланичниот квалитет на јагнињата од домашната меринизирана овца и нејзините мелези со расите хиос и сардиниска“, со што се стекнал со академската титула магистер на земјоделски науки.

На 4.5.2001 година е избран во соработничко звање асистент-истражувач во научната област овчарство и козарство, во Институтот за сточарство во Скопје (Билтен бр. 777 од 13.4.2001 год. на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Одлука бр. 0201-332 од 4.5.2001 год., на ЈНУ Институт за сточарство – Скопје).

На 18.4.2008 година, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје ја одбрал докторската дисертација под наслов „Споредбено испитување на производните и репродуктивните карактеристики кај домашната популација овци и нејзините мелези со расата аваси“.

На 18.6.2008 год. е избран за научен соработник во научната област овчарство и козарство, (Билтен бр. 943 од 02.06.2008 год. на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Одлука бр. 0201-504 од 18.6.2008 год. на ЈНУ Институт за сточарство – Скопје).

На 4.3.2013 год. д-р Никола Пациновски е избран за виш научен соработник во научната област овчарство и козарство (Билтен бр. 1047 од 1.2.2013 год., на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Одлука бр. 0201-282 од 4.3.2013 год. на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Институт за сточарство – Скопје), односно вонреден професор со Одлука бр. 0201-286 од 4.3.2013 год. на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Институт за сточарство – Скопје.

Во текот на изминатиот период активно учествува во научноистражувачката и апликативна дејност на Институтот. Учествува во реализацијата на 5 научноистражувачки проекти финансирани од Министерството за образование и наука, како и во 8 проекти финансирани од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Има учествувано и во реализацијата на два меѓународни проекти.

Во периодот 2004–2009 год. бил раководител на Републичката служба за матично книговодство и селекција, а од 2009 до 2012 год. бил раководител на Секторот за применувачко-високостручна дејност, во рамките на Институтот.

Со свои реферати учествувал на повеќе домашни и меѓународни конгреси, симпозиуми и конференции, а реализирал и неколку студиски престои во странство:

- Во периодот од 5.10.2001 до 10.10.2001 год. присуствувал на стручен курс од областа на селекцијата и контролата на производните својства на домашните животни во Хрватскиот сточарско-селекциски центар, во Загреб, Р. Хрватска.
- Од 5.5.2002 до 19.5.2002 год. реализирал краток студиски престој од областа на сточарството на Универзитетот во Каљари (Сардинија), Р. Италија.
- Во периодот од 26.5.2002 до 31.5.2002 год. присуствувал на 33-тиот Меѓународен конгрес на ICAR (International Committee of Animal Recording), одржан во Интерлакен, Швајцарија.
- Од 6.2.2006 до 10.2.2006 год. присуствувал на Првата научна конференција за унапредување на продукцијата кај малите преживари, одржана во Каиро, Египет, каде што се претставил со два научни труда.
- Со свој научен труд се претставил на 58-та Годишна конференција на EAAP (European Association of Animal Production), одржана во периодот од 26.8.2007 до 30.8.2007 год. во Даблин, Р. Ирска.
- Во периодот од 20.10.2008 до 31.10.2008 год. бил на краток студиски престој во Ункерк, Холандија, на тема „Молзни системи и квалитет на млеко“.
- Во периодот од 24.11.2008 до 12.12.2008 год. бил на краток студиски престој во Вагенинген и Хаг, финансиран од МТЕС, MATRA, на тема „Здравствена состојба кај животните“.
- Во периодот 18–19 март 2009 год. присуствувал на првиот Меѓународен воркшоп по проектот „Глобален преглед на биолошката разновидност и конзервација во сточарството“, финансиран од FAO, одржан во Бидгошч, Полска.
- Со свој реферат се претставил на 60-тата Годишна конференција на EAAP, одржана во периодот 24–27 август 2009 година во Барселона, Шпанија, по повод официјалниот прием на Р. Македонија во оваа меѓународна асоцијација под уставното име.
- Во периодот 1–2 октомври 2009 год. присуствувал на Меѓународната научна конференција „Одржливо и конкурентно земјоделство“, во Стара Загора, Р. Бугарија.
- Краток студиски престој реализирал и во периодот од 18-24 ноември 2012 год. во Бон и Келн, Германија, во организација на GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), AMIK и BalkanNet (Cooperation Beyond Borders).
- Во периодот од 15-18 мај 2016 год. бил на краток студиски престој на Ветеринарниот факултет во Мурсија и на Земјоделскиот факултет во Картагена, Шпанија.

Со свои реферати и научни трудови се претставил и на голем број меѓународни научни конгреси и конференции во Хрватска, Србија, Бугарија, Црна Гора и Босна и Херцеговина.

Непосредно бил вклучен во организациониот одбор на Меѓународниот симпозиум за сточарство во Струга во 2001 година, и во Охрид во 2003 и 2007 година, чиј организатор е Институтот за сточарство. За организирање на истиот симпозиум во 2009 и 2012 год. е избран за претседател на организациониот одбор.

Во периодот од 2010 до 2017 год. бил главен уредник на меѓународното научно списание Macedonian Journal of Animal Science, во издание на Институтот за сточарство, додека

во периодот од 2008 до 2012 год. бил лице за контакт на Р. Македонија со ЕААР (European Association for Animal Production).

Во периодот од 2008 до 2013 год. предавал овчарство и козарство на првиот циклус студии, на Факултетот за биотехнички науки при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола, каде што бил избран за доцент во истоимената научно-наставна област (Билтен бр. 313 од 1.12.2008 год. на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола и Одлука бр. 07-1461/1-1 од 17.12.2008 год. на Факултетот за биотехнички науки при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола). Од 2010 до 2014 год. на истиот факултет предавал и Генетика, на вториот циклус студии.

Од 2012 год., на првиот циклус студии на Ветеринарниот факултет во Битола, при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола, предава Морфологија и патологија на млечна жлезда кај преживари.

Бил член во повеќе комисији за одбрана на дипломски и докторски трудови, како и член во рецензентски комисији за избор на кандидати во повисоко звање. Досега рецензирал и голем број научни трудови за објавување во реномирани меѓународни научни списанија (Small Ruminant Research, Animal Production Science, Animal Breeding, Egyptian Journal of Animal Production, Agriculture, Biotechnology in Animal Husbandry).

Во периодот од 1997 до 2001 год. учествувал во организација на саемската манифестација „Агро-Експо“, а од 2005 год. до денес е активно вклучен во организација на манифестацијата „Ден на одгледувачи на овци и кози“, која секоја година се организира во Галичник и Маврово под покровителство на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Учествувал во повеќе работни групи за изработка на Законот за земјоделство и рурален развој, Законот за сточарство, како и во одреден број правилници кои произлегуваат од Законот за сточарство. Досега има напишано и голем број програми, елаборати и студии за оформување на репроцентри и сточарски фарми.

Д-р Никола Пациновски членува во повеќе професионални асоцијации, како што се: Македонско здружение на земјоделските инженери и Slow Food – Македонија, а од 2015 год. е член на Советот за сточарство при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство

Примарно подрачје на научноистражувачката дејност на проф. д-р Никола Пациновски се новите биотехнологии и селекциски методи во одгледувањето на овците и козите, унапредување на методите за контрола на производните својства кај домашните животни и оцена на нивната одгледувачка вредност, заштита на биолошката разновидност во сточарството, и слично.

Проф. д-р Никола Пациновски досега има објавено 96 научни и стручни трудови во домашни и во меѓународни списанија.

Д-р НАТАША ЃОРГОВСКА
вонреден професор, виш научен соработник

Д-р Наташа Ѓорговска е родена на 8.4.1967 година во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје. Во 1985 година се запишала на Земјоделскиот факултет во Скопје – сточарска насока, каде што и дипломирала во 1990 година.

По завршувањето на додипломските студии се вработила во Институтот за сточарство при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во хемиската лабораторија за анализа на добиточна храна во Заводот за исхрана на домашните животни.

Во учебната 2000/2001 година се запишала на постдипломски студии, на групата живинарство на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Постдипломските студии ги завршила во 2005 година, кога успешно го одбранува магистерскиот труд „Влијание на артифициелното митарење на амортизираните несилики врз појавата на нов јајценосен циклус и промените на хормоналниот статус“.

На крајот на 2009 година го одбрала докторскиот труд со наслов „Ефекти на изофлавононите врз производствените перформанси кај кокошките (*Gallus Gallus*) низ животниот циклус“ и се здобила со звањето доктор на земјоделски науки.

Учествувала во реализацијата како раководител и учесник на неколку научни и апликативни проекти, организирани во Институтот за сточарство.

Организирила работилница со наслов „Улогата на биолошките активни состојки во исхраната“ во Скопје на 25.10.2016 година, на која зедоа учество предавачи од скопскиот универзитет и од другите универзитети во земјава, како и предавач од Институт за животноводство од Бугарија.

Посетувала повеќе курсеви и семинари во земјата и во странство, и тоа:

- “Training Course on Laboratory Accreditation According to ISO 17025”, во Скопје, 2009 г.;
- “Training Course in Measurement Uncertainty Estimation for Chemists and Microbiologists”, во Скопје, 2009 г.;
- курс “MTEC Food Safety”, во Вахенинген, Холандија, 2010 г.;
- учествувала на форумот за иновации „Развивање на стратегија за иновации 2012–2020“, во Скопје, 2011 г.;
- Real-Time PCR технологија, во Скопје, 2014 г.;
- Нови молекуларни методи за испитување на храна и болести кај животни – апликации и можности, во Скопје, 2016 г. и др.

Одлично се служи со англискиот јазик и користи странска стручна литература од англиското говорно подрачје.

Научноистражувачкиот интерес на д-р Наташа Ѓорговска е фокусиран главно врз исхраната на домашните животни, збогатување на анималните производи со витамини,

минерали и други биолошко активни состојки, контрола на квалитетот на добиточната храна и др. Поголемиот број од публикуваните и презентирани трудови се однесуваат на актуелни теми од областа на исхраната на домашните животни: примена на крми во исхраната, технолошки решенија, добивање збогатени производи со примена на технолошки решенија преку додавање специфични додатоци во крмните смеси, и слично.

Во изминатиов период д-р Наташа Ѓорговска учествувала во повеќе активности поврзани со организационата поставеност и усовршувањето во Институтот за сточарство. Раководител е на Центарот за исхрана и преработка на хранителни производи, раководител на Секторот за високообразовна дејност, член на Научниот совет на Институтот за сточарство, член на институтската управа, и др.. Член е на организациониот одбор, а подоцна и на Научниот одбор на Меѓународниот симпозиум за сточарство. Исто така, учествува во разни експертски активности: стручна ревизија при контрола на квалитетот на добиточната храна според постојните прописи и закони; во промотивни активности на Институтот; во подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.); во подготовката на научен меѓународен проект; во подготовката на научен национален проект; и други.

Во 2016 година ја организира работилницата на тема „Биолошко активните состојки во исхраната“ во која зедоа учество предавачи од земјава и од странство.

Д-р Наташа Ѓорговска има објавено 73 научни и стручни трудови во меѓународни научни списанија, од кои 7 со импакт-фактор од базата Томсон Ројтерс, и меѓународни и домашни списанија и зборници со меѓународен уредувачки одбор.

Д-р ЕЉМИ ЈУСУФИ,
вонреден професор, виш научен соработник

Доц. д-р Елми Јусуфи е роден на 31.12.1958 година во с. Липково, Куманово. Основно и средно образование (гимназија) завршил во Скопје. Во учебната 1976/77 се запишува на редовни студии на Биолошкиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, каде што дипломира во 1981 година.

По дипломирањето, во учебната 1981/82 се вработува во гимназијата „Зеф Љуш Марку“ во Скопје како професор по биологија. Истата година се запишува на постдипломски студии на Биолошкиот факултет во Скопје, биохемиско-физиолошка насока. На 29.6.1988 го одбрал магистерскиот труд под наслов „Влијание на 2-хлоретил-фосфонска киселина (етрел) и хлорхолинхлорид, одделно и во комбинација, врз должината на сламката, приносот на зрна и содржината на фосфор и калиум во зрното на зимската 'рж Македонија', со што се стекнува со академската титула магистер по биолошки науки.

Врз основа на објавениот оглас за избор на асистент по предметот ботаника, на 1.9.1989 се вработува на Природно-математичкиот факултет, катедра по биологија, при Универзитетот во Приштина, каде што останува до 1991 година. Од 1992 година повторно продолжува со работа во Скопје, како професор по биологија во гимназијата „Зеф Љуш Марку“.

Во 1997 год. се вработува во Институтот за сточарство – Скопје, како асистент во Одделението за биотехнологија и технологија на прехранбени производи од растително потекло.

На 27.2.2009 година, на Природно-математичкиот факултет – Институт за биологија, во Скопје, успешно ја одбрал докторската дисертација под наслов „Влијанието на хемиските својства на почвата во различни средини, врз квалитетот и квантитетот на луцерката и активноста на ферментите каталаза и нитрат-редуктаза“, со што се стекнува со научен степен доктор на биолошки науки.

Во текот на изминатиот период д-р Елми Јусуфи активно учествува во научноистражувачката и апликативната дејност на Институтот.

Како соработник-истражувач учествувал во два научноистражувачки проекти одобрени и финансирани од Министерство за образование и наука („Влијание на минералниот состав на почвата врз содржината на макроелементите, микроелементите и некои органски материи кај фуражните култури“ и „Лишаи и мовови како биоиндикатори на аеро-загадувањето во Скопје и околината“) и еден апликативен проект одобрен и финансиран од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство („Споредбени испитувања на квалитетот на луцерката во чисти и загадени локалитети во Р. Македонија“).

Од учебната година 2002/2003, д-р Елми Јусуфи е ангажиран како надворешен соработник на катедрата по биологија при Државниот универзитет во Тетово, за предметите Физиологија на растенијата, Екологија на растенијата, како и на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје за предметот Основи на природата.

Исто така, доц. д-р Елми Јусуфи е коавтор и рецензент на повеќе учебници за основно и средно образование на албански наставен јазик, од областа на биологијата.

Во својство на претседател на комисија основана од Министерството за образование и наука, учествува во одржувањето државни испити за наставници-приправници. Со решение на Владата на Р. Македонија, во 2006 год. ја извршуваше функцијата директор на Државната фито-санитарна лабораторија, институција во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Примарно подрачје на научноистражувачката дејност на доц. д-р Елми Јусуфи е влијанието на макробиогени и микробиогени елементи во почвата врз процесите на растот, развитокот и квалитетот на луцерката, како и нивниот сооднос со активноста на одделни ферменти од значење во синтезата и кружењето на органските материи важни во исхраната на домашните животни.

**Д-р НАТАША МАТЕВА,
доцент, научен соработник**

Д-р Наташа Матева е родена на 5.12.1968 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје. Со високо образование се стекнала на Факултетот за земјоделски науки и храна во учебната 1991/1992 година. Дипломирала во 1992 година, со просечен успех 8,6.

Во учебната 1995/1996 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на групата технологија на анимални производи, подгрупа на технологија на млеко и млечни производи на Факултетот за земјоделски науки и храна при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршила во 2004 година, со просечен успех 9,5. На 8.11.2004 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Влијанието на протеолитичките ензими врз текот на зреењето на биеното сирење“, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Докторската дисертација ја пријавила на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје во 1995 година на тема: „Учество на серум-протеините при производство на бело саламурено сирење со ултрафилтрација“ и истата ја одбрала на 24.2.2012 година и стекнала со научниот степен доктор на земјоделски науки.

На 31.5.2012 година е избрана во звањето научен соработник (доцент) при Институтот за сточарство во областа технологија на млеко и млечни производи.

Во моментот е вработена во УКИМ-Институт за сточарство, Скопје, со научно-звање научен соработник (доцент).

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ-Институт за сточарство, Скопје, д-р Наташа Матева изведува настава со студентите на последипломски студии (II циклус) на студиската програма Сточарство, по наставниот предмет млеко и млечни производи и предметот основи на инструментални методи.

Доц. д-р Наташа Матева има учествувало како член на Комисија за оцена/или одбрана на две докторски дисертации при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје и како член во Рецензентска комисија за избор на звање-научен соработник во Институтот за сточарство и член на Рецензентска комисија за избор во звање-соработник во Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Има учествувало во повеќе работилници и орални презентации, од кои три се со меѓународно учество.

Д-р Наташа Матева била автор или коавтор на вкупно четириесет научни трудови, од кои два научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), додека останатите труда во меѓународни научни списанија, научно списание-зборник на трудови и три апстракти во меѓународни научни публикации.

Д-р Наташа Матева била раководител на еден национален проект на УКИМ, односно соработник во два научни проекта (УКИМ и МОН). Била учесник на два меѓународни проекти, од кои во едниот како главен истражувач и во пет стручно-апликативни проекти како учесник.

Д-р Наташа Матева активно е вклучена во стручно-апликативната работа на УКИМ-Институт за сточарство. Врши стручна апликативна работа во област-сточарство, посебно

областа на млекарството, технологијата на млечни производи, овчарството и козарството и говедарството.

Од 2005 година, раководител е на Лабораторија за млеко и млечни производи при Институт за сточарство. Со активното учество на Лабораторијата за млеко при Институтот за сточарство, овозможена е реализација на експертски теренски активности-анализа и млекоконтрола на млекото по Програма за матично книговодство, селекција и следење на состојбите во сточарството, во периодот 2012-2016 година, МЗШВ, во соработка со носителот на Програмата, Факултет за земјоделски науки и храна. Беше и координатор на програмите за водење на матично книговодство и селекција и Програмата за биолошка разновидност во сточарството, МЗШВ, во соработка со Факултетот за земјоделски науки и храна, во периодот 2012-2016 година.

Д-р Наташа Матева остварила експертски активности во областа на технологијата на млеко и млечни производи и има изработено два елабората за влијание на објектите врз животната средина.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во Карс, Турција во соработка со Универзитетот во Ардахан, за реализација на меѓународен проект преку програмот Erasmus+, каде што учествувала како главен истражувач за Македонија. Студиски престој остварила во Мадрид, Шпанија и учествувала на конференција на ЕУ-комисија, од 3-9.11.2015 година, како и меѓународна соработка во Бра, Италија, од 18-27.9.2015 година.

Особена активност покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисији и работни групи при Институтот за сточарство:

Комисија за приспособување на Правилникот за внатрешните односи и работењето во Институтот и Комисија за изготвување на Правилник за организација и систематизација на работните места во Институтот од 2013 година учествува во Институтската управа, како раководител на апликативно високоприменувачка дејност и раководител на Заводот за сточарство, при УКИМ-Институт за сточарство, Скопје.

Од 2015 година назначена е како раководител на Одделението за говедарство и коњарство, при Институтот за сточарство.

Има активно учество во Научниот одбор на списанието Macedonian Journal of Animal Science и е член на уредувачкиот одбор на Монографијата која е во фаза на печатење, по повод 65 годишниот јубилеј на Институтот за сточарство. Исто така, е член на организационен одбор на V меѓународен симпозиум по сточарство, во организација на Институтот за сточарство, Скопје.

Учествувала како член во Организациониот одбор на 7th Central European Congress on Food, Macedonia, 2014. Од Научниот совет на Институтот за сточарство, д-р Наташа Матева е предложена за член во Националниот совет за безбедност на храна и храна за животни.

Д-р ТОШО КОСТАДИНОВ
доцент, научен соработник

Д-р Костадинов Тошо е роден 7.10.1964 година во Скопје. Средно образование завршил во гимназијата „Орце Николов“ во Скопје. Дипломирал на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во 1991 година. Веднаш по дипломирањето работел во сопствена фирма со дејност трговија на големо. Од 1995 година работи во Институтот за сточарство - Скопје, најнапред како стручен соработник по фуражно производство, а потоа како стручен соработник по производство на добиточна храна. Во учебната 2004/05 година се запишал на последипломски студии по агробизнис на Економскиот институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 2007 го одбрал магистерскиот труд под наслов „Претприемништвото како фактор на интернационализацијата на МСП од агрокомплексот“ и со тоа се стекнал со научен степен магистер на науки. Истата година е избран во звање асистент - истражувач во научната област агроменаџмент во производството на сточна храна во ЈНУ Институт за сточарство - Скопје. Во октомври 2011 години во УКИМ Економски институт - Скопје ја одбрани докторската дисертација „Влијанието на претприемништвото врз руралниот развој на Република Македонија“ и со тоа се стекна со научен степен доктор на економски науки. Во август 2012 година е избран за научен соработник-доцент во научната област агропретприемаштво во УКИМ Институт за сточарство - Скопје.

Учествувал на повеќе научни конференции во земјава и во странство.

Д-р ВЕСНА ЛЕВКОВ,
доцент, научен соработник

Д-р Весна Левков е родена 24.2.1974 година во Скопје, каде што ги завршила основното и средното образование. Во учебната 1992/93 се запишала како редовен студент на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, биохемиско-физиолошка насока, и дипломирала во ноември 1997 година.

Во учебната 1997/98 година се запишала на постдипломски студии на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, биохемиско-физиолошка насока.

Од април 1998 година е вработена како помлад асистент во Институтот за сточарство во Скопје. Во јули 2005 го одбрала магистерскиот труд под наслов „Промени во составот и бројот на микроорганизмите во текот на производството и зреењето на биеното сирење во тетовскиот регион“, а во декември истата година е избрана во звање асистент во Заводот за исхрана и преработка на хранителни производи.

Од октомври 2007 до септември 2008 година престојувала во Институтот за морски и поларни истражувања Alfred Wegener, во Бремерхаузен, Германија.

Во април 2013 година на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје ја одбрала докторската дисертација под наслов „Состав и динамика на технолошко значајните микроорганизми при изработка на биеното сирење произведено на традиционален начин“ и се здобила со научен степен доктор на земјоделски науки. Истата година е избрана за научен соработник во областа микробиологија.

Интерес на нејзината научна работа и истражувања се микробиолошките карактеристики на млекото и млечните производи, квалитетот и безбедноста на храна и добиточна храна, унапредување и подобрување на квалитетот на млечните производи, особено на оние произведени на традиционален начин и др.

Од 2015 до 2017 година е ангажирана на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје за држење настава по предметите Микробиологија и Технолошка микробиологија на прв циклус студии. Исто така, ангажирана е за изведување настава по предметот Хигиена и санитација во рибарство, на втор циклус студии, студиска програма Рибарство во Институтот за сточарство.

Д-р Весна Левков учествувала во подготовка на неколку меѓународни симпозиуми за сточарство организирани од страна на Институтот за сточарство. Учествовала во повеќе работилници од областа на квалитетот и безбедноста на храната. Со свои реферати била учесник на разни домашни и меѓународни симпозиуми и конференции. Како автор или коавтор, д-р Весна Левков досега има објавено вкупно 50 научни и стручни трудови во домашни и во меѓународни списанија. Исто така, учествувала во реализација на голем број научноистражувачки проекти, од кои во два како главен истражувач:

- Потрошувачката на органска храна и односот на потрошувачите кон органската храна во Република Македонија. УКИМ Институт за сточарство - 2013 г;

- Споредбени испитувања на олигоелементи во овчо млеко и сирење произведени во различни региони во Република Македонија – УКИМ Институт за сточарство 2014 г.

Д-р ЕЛЕНА ЕФТИМОВА,
доцент, научен соработник

Д-р Елена Ефтимова е родена на 3.9.1968 година во Скопје, каде што завршува основно и средно образование (биотехнолошка насока). На Земјоделскиот факултет во Скопје (отсек сточарство) се запишува во учебната 1987/88 година, каде што дипломира на 25.5.1992 година.

По дипломирањето се вработува во Институтот за сточарство во Скопје (на 1.5.2000) како помлад асистент во Одделението по овчарство и козарство.

На постдипломски студии се запишува на Земјоделскиот факултет во Скопје, во учебната 2001/2002 година, група преживни животни, подгрупа овчарство и козарство. Превидените испити ги положила со средна оценка 9,40, а на 11.7.2007 година го одбрала магистерскиот труд „Производни и економски резултати на два система на искористување на овци од расата аваси и на нејзините мелези“, со што се стекнала со академската титула магистер на земјоделски науки. На 3.7.2013 година ја одбрала докторската дисертација под наслов „Компаративни производно-економски показатели помеѓу традиционално (конвенционално) и органско производство во козарството на Република Македонија“ и се стекнала со академска титула доктор на биотехнички науки. На 1.10.2013 година е избрана во звањето научен соработник (доцент) во Институтот за сточарство во научната област козарство и овчарство.

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ Институт за сточарство - Скопје, д-р Елена Ефтимова изведува настава со студентите на последипломски студии (II циклус) на студиската програма Сточарство, по наставните предмети: менаџмент на одржливо сточарство – системи и структури, Маркетинг во сточарството и Менаџмент на органска фарма.

Во текот на изминатиот период активно учествува во научноистражувачката и апликативната дејност на Институтот. Учествувала во реализацијата на повеќе научноистражувачки проекти финансирани од Министерството за образование и наука, како и во проекти финансирани од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и била учесник во еден национален проект финансиран од УКИМ.

Со свои реферати учествувала на повеќе домашни и меѓународни конгреси, симпозиуми и конференции, а остварила и неколку студиски престои во странство.

Д-р Елена Ефтимова е автор или коавтор на вкупно триесет и пет научни труда, од кои два научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), додека останатите труда во меѓународни научни списанија, научно списание-зборник на трудови и апстракти во меѓународни научни публикации. Исто така, има активно учество во Научниот одбор на списанието *Macedonian Journal of Animal Science* и е член на уредувачкиот одбор на Монографијата, која е во фаза на печатење, по повод 65-годишнината на

Институтот за сточарство. Исто така е член на организациониот одбор на 7. Меѓународен симпозиум по сточарство во организација на Институтот за сточарство, Скопје.

Д-р Елена Ефимова учествувала како член во организациониот одбор на 7th and 8 Central European Congress on Food, Macedonia, 2014 и 2016.

Примарно подрачје на научноистражувачката дејност на д-р Елена Ефимова се новите биотехнологии и селекциски методи во одгледувањето на овците и на козите, унапредување на методите за контрола на производните својства кај домашните животни, како и оцена на одгледувачката вредност и слично.

XI.

**СЕГАШЕН СТРУЧЕН И
АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕХНИЧКИ
КАДАР НА ИНСТИТУТОТ**

Лаборанти

1	Дипл. инж. Ана Палашевска	Сточарство
2	Дипл. инж. Зоран Налетоски	Сточарство
3	Милјана Петровска	Сточарство
4	Дипл. инж. Ирина Ушлиновска	Рибарство
5	Дипл. инж. Виолета Костовска	Рибарство
6	Дипл. вет. Зогу Бељули	Опитен објект рибарство
7	Дипл. инж. Сузана Јаневска	Исхрана на домашни животни и преработка на хранителни производи
8	М-р Христо Маџиров	Агропретприемаштво

АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕХНИЧКИ ПЕРСОНАЛ

1	Дипл. инж. Владимир Муратовски	Советник за човечки ресурси
2	Роза Неделковска	Самостоен референт за благајна
3	Благица Спасовска	Самостоен референт за архива
4	Драган Шутевски	Самостоен референт ликвидатор
5	Славица Цветковска	Хигиеничар
6	Бајрам Ислами	Чувар во Рибарство - Струга
7	Зоран Ристески	Чувар во Рибарство - Скопје

XII.

**ФИНАНСИРАЊЕ
НА ИНСТИТУТОТ**

Финансирањето на Институтот за сточарство е од буџетските средства на Република Македонија и од сопствени извори.

1. Финансирање од буџетот на државата

Како научен институт, порано како јавна научна институција, а сега како организациона единица на УКИМ, Институтот е финансиран од буџетот на Министерството за образование и наука на Република Македонија и од буџетот на интегрираниот Универзитет. Од овој буџет се финансирани научниот кадар и дел од соработничкиот и административно-техничкиот кадар, а од овие средства се финансираат и научноистражувачките проекти на кои работи Институтот.

Втор извор на буџетски средства е од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Р. Македонија. Од ова Министерство се финансира работата на апликативните проекти на Институтот и дел од неговата апликативна работа.

2. Финансирање од сопствени извори

Институтот се финансира и од апликативната работа која се базира на соработката со сточарските и рибарските стопанства во земјата, давајќи им стручна помош во одгледувањето на разни видови домашни животни и риби, како и од лабораториски услуги за контрола на квалитетот на добиточната храна.

XIII.

**СОРАБОТКА НА
ИНСТИТУТОТ СО ДРУГИ
СРОДНИ ИНСТИТУЦИИ**

1. Соработка на научно поле

Како научна и високообразовна институција во областа на сточарството, Институтот остварува долгогодишна активна соработка со Министерството за образование и наука на Република Македонија, која се базира врз работа на научноистражувачки проекти и врз остварување на плановите за работа на научно поле.

Исто така, како член на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Институтот за сточарство активно учествува во органите на управување и раководење на Универзитетот.

Институтот за сточарство соработува на научно поле и со многубројни организации од земјата и од странство, на заеднички научноистражувачки проекти, при што дава активен придонес за развојот на научната мисла во областа во која дејствува. Соработката се темели и на активниот придонес што го дава Институтот во реализирањето на студиските програми на други сродни високообразовни институции во земјата (стремејќи се да се прошири и на тие од странство, базирајќи се на определбите на Болоњските принципи на европското високо образование).

УНИВЕРЗИТЕТИ ВО ЗЕМЈАТА

Факултети/Институти

УКИМ

Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје

Природно-математички факултет – Скопје

Земјоделски институт – Скопје

УКЛО

Факултет за биотехнички науки – Битола

Технолошко-технички факултет – Велес

Ветеринарен факултет – Битола

УНИВЕРЗИТЕТИ ВО СТРАНСТВО

Србија

Земјоделски факултет – Белград

Земјоделски факултет – Лешак

ФИНС, Нови Сад

Институт за сточарство – Белград

Институт за стрни жита – Крагуевац

Босна и Херцеговина	Земјоделски факултет - Источно Сараево
Бугарија	Институт за генетски ресурси – Садово Институт за животноводство - Костинброд Институт по планинско животноводство и земеделие - Тројан
Хрватска	Институт „Руѓер Бошковиќ“ - Загреб
САД	Grain Marketing Research Center, Manhattan, Kansas

Научни работници од Институтот се национални делегати на земјата во еминентни меѓународни научни организации: национален делегат во ICC за Р. Македонија е проф. д-р Мирјана Менковска, национален делегат во Светската организација за сточарство е проф. д-р Никола Пациновски, претседател на Македонската риболовна федерација е проф. д-р Васил Костов.

2. Соработка на стручно поле

Соработката на Институтот со Министерството за земјоделството, шумарство и водостопанство на Република Македонија исто така е долги години активна и се базира на работење врз апликативни проекти и друг вид соработка, а со тоа придонесува за развој на сточарското и рибното производство во земјата.

Соработка на стручно поле Институтот остварува и со Стопанската комора на Македонија, со членството во групацијата на сточарското производство, како и со Републичката и регионалните агенции за поттикнување на развојот на индивидуалното земјоделство.

Институтот остварува соработка на полето на својата дејност и со многубројни сродни научни и високообразовни институции во земјата и во странство, која се базира на работа на заеднички апликативни проекти и друг вид соработка.

Треба да се спомне и соработката со многубројни добиточни фарми и фарми за производство на добиточна храна во земјата на кои им се потребни стручните услуги од Институтот.

XIV.

**ОДЛИКУВАЊА
НА ИНСТИТУТОТ**

За својата активност на научно и апликативно поле, како и за севкупната активност за изминатите 65 години од основањето до денес, придонесувајќи за развојот на сточарството во Р. Македонија, Институтот има добиено повеќе одликувања и награди. Меѓу нив се Плакетата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје по повод 65-годишнината, благодарници за соработката со единиците на Универзитетот и многу други признања. Исто така, научни работници на Институтот се добитници на награди и одликувања за постигнатите успеси во својата работа.

Плакети и одликувања за постигнатите успеси во својата работа

